

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק א הלכה א

[דף א עמוד א] מתני': שמאי אומר, כל הנשים דיין שעתן שמטמאות רק מכאן ולהבא. הלל אומר, מפקידה לפקידה מהבדיקה הקדמת אפילו לימים הרבה. וחכמים אומרים, לא כדברי זה ולא כדברי זה. אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה. ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת. כל אשה שיש לה ווסת דייה שעתה והמשמשת בעדים, הרי זו כפקידה הממעטת על יד מעת לעת ועל יד מפקידה לפקידה:

גמ': מהו דיין שעתן? שאינן מטמאות טהרות למפרע. וחכמים אומרים, לא כדברי זה ולא כדברי זה. לא כשמאי שלא נתן סייג לדבריו ומטמאות רק מכאן ולהבא. ולא כהלל שהפליג על מדותיו מהבדיקה הקדמת אפילו לזמן מרובה. אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה. ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת. כיצד מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה? בדקה עצמה בשני בשבת, וראתה בחמישי בשבת. אין טמא, אלא עד מעת לעת דרבעי.

כיצד מפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת? בדקה בשחרית, וראתה במנחה. אין טמא אלא עד שחרית. תמן תנינן [משנה נידה ז ב]. השרץ שנמצא במבוי, מטמא למפרע. עד שיאמר בדקתי את המבוי הזה ולא היה בו שרץ. או עד שעת כבוד. אמר רבי אמי. מתניתא שאמרה שהמבוי מטמא למפרע. דלא כשמאי. דשמאי אומר, כל הנשים בחזקת טהרה, ואינן מטמאות למפרע רק מכאן ולהבא. אמר רבי יוסי. אם לית הוא כשמאי, אפילו כהלל לית היא. מי לא מודה הלל, במבוי שהוא מתכבד על ידי שטף של גשמים שעובר בו שהוא טהור אפילו בלי בדיקה. והרי ב"ה לא טיהרו באשה אלא משעת בדיקה? אלא בהא פליגי. דב"ש אומרים. הדא אשה, על ידי שהיא רגילה במי רגלים עשו אותה כמבוי שהוא מתכבד על ידי שטף של גשמים שעובר בו שהוא טהור. ולבית הלל אין דימיון דאן מי הרגלים נכנסים לאותו מקום. תנן, לא כדברי זה ולא כדברי זה. אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה. ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת..

עד כדון בשבדקה ומצתה נגוב [דף א עמוד ב] בדקה ומצתה דם טהור מהוא? אמר רבי אמי בשם רב, ורבי אבא אמר בשם רב יהודה. בדקה ומצתה דם טהור. אינה צריכה לטבול אבל אסורה לביתה, עד שיתנגב מעיינה. גזרה שמא תתרגל, ותתיר דם טמא. אמר רבי טובי בשם רבי אבהו. אסורה לביתה עד מעת לעת. אמר רבי יעקב בר אחא. כד סליקית להכא, שמעיתיה מן כל רבנן דלית הלכתא כהני אמוראי, אלא מותרת לביתה מיד. הוון בעיי מימר, דלמאן דאמר מותרת לביתה אם מצאה דם טהור. מותרת לגמרי וכפקידה הוא למעט מעת לעת. ומאן דאמר אסורה לביתה. אינה כפקידה למעט מעת לעת. ולא היא. אפילו למאן דאמר אסורה לביתה, כפקידה היא וממעטת מעת לעת. ולמה היא אסורה לביתה אף שהיא טהורה? שמתוך שהיא מתרגלת בדמים טהורין, היא מתרגלת בדמים טמאין. בדקה ומצתה ספק. פשיטא דאינה כפקידה למעט מעת לעת. הוא עצמו מהו שיטמא בספק מעת לעת? נישמעיינה מן הדא דתנן, טומטום ואנדרוגינס שראו, דיין שעתן. מה את שמע מינה? א"ר יוסי. טומטום ואנדרוגינס ספק. ומעת לעת ספק. ולכן לא אסרו דאין ספק לספק. אף הכא. ראייתה ספק. ומעת לעת ספק. ואין ספק לספק. הונא בר חייה אמר. מעת לעת שאמרו, לקדשים אבל לא לטהרות, התיב רב חסדא. והתני, מעשה בריבה אחת בעייתלו. שהפסיקה שלש עונות ולא ראתה, ואח"כ ראתה. ובא מעשה לפני חכמים ואמרו, דייה שעתה. וכי יש קדשים בעייתלו? הרי קדשים שיצאו מחוץ לירושלים נפסלו ביוצא. אלא בשנעשו על טהרת הקודש. ולא כחולין הן? תיפותר שנעשו לטהרת מי חטאת. שבזה כן תקנו שיהיו קדשים שמי חטאת חמורין מן הקודש וגם מצויה מחוץ לירושלים. תניא. מעת לעת שאמרו, תולין אבל לא שורפין. והוה ר' זעירא חדי בה שהיתה עברו חידוש, אשכח תניא כה"ג. דתניא. הרואה כתם. מטמא למפרע עד שתאמר בדקתי את החלוק הזה ולא היה בו כתם או עד שעת הכבוס. ומה היא מטמאה? האוכלין והמשקין, והמשכבות והמושבות, ומקולקלת למינינה, ומטמא את בועלה למפרע. [דף ב עמוד א] הרואה דם. מטמא למפרע עד מעת לעת או עד הפקידה האחרונה. ומה היא מטמאה? האוכלין והמשקין, והמשכבות והמושבות, ואינה מקולקלת למינינה. ואינה מטמא את בעלה למפרע

שרק בקדשים החמירו שמטמאה למפרע. רבי עקיבא אומר, מטמא את בעלה למפרע. וזה וזה תולין אבל לא שורפין. תמן אמרין. מעת לעת שאמרו, לא גזרו שיהיה משכבה כמשכב נידה ממש שהוא אב הטומאה ומטמא אדם לטמא בגדים. אלא הקלו שיהיה משכבה כמגעה. מה הכוונה שיהיה משכבה כמגעה? האם הכוונה שמשכבה מטמא כמשכב בועל נדה. שאינו מטמא בהיסט ואינו מטמא בכלי חרס? אשכח תני משכבה במעת לעת דינו כתולה אבל, מטמא כלי חרס בהיסט. מעת לעת שאמרו שמטמא מספק. מגעה ברשות הרבים מהו? נישמענה מן הדא, דתני. מעוברת ומיניקה טהורות למפרע מסולקת דמים, וכן אשה שיש לה ווסת דדיין שעתן. ושאר כל הנשים טהורות בביאה שאינם מטמאות את הבעל למפרע ומטמאות במגע מעת לעת. הדא אמרה ודאי מגעה ברשות הרבים טמא. שהרי התנא חילק בן הבעל לטהרות. ולא חילק גבי טהרות בן רשות היחידה לרשות הרבים.

רבי יודן בעי. בדקה חלוקה בשחרית ומצתה טהור. בדקה במנחה ומצאה עליו כתם. פשיטא חלוקה אינו טמא אלא עד שעת בדיקה. גופה מהו שיהא טמא מעת לעת? כלום אתה מטמא גופה, אלא מחמת חלוקה. חלוקה אינו טמא אלא עד שעת בדיקה, וגופה טמא מעת לעת? תנן, והמשמשת בעדים הרי זו כפקידה. היאך עבידא? בדקה עצמה בשחרית, ושימשה בעד, בחצות היום. וראתה במנחה, אין טמא אלא עד שעת תשמיש. לוי אמר, בעד של אחר התשמיש היא מתנייתא. אבל בעד שלפני התשמיש, המומה ממהרת היא לביתה לתשמיש, ואינה בודקת יפה. רבי אבון אמר בשם רבי זעירא. בעד שלפני התשמיש היא מתנייתא. אבל בעד של אחר התשמיש, אף אם היה טיפת דם, דיהא הוא מחמת שכבת זרע. ואי אפשר לבדוק טוב.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק א הלכה ב

מתני': כיצד דייה שעתה? היתה יושבת במטה ועסוקה בטהרות. פירשה, וראתה דם. היא טמאה וכולן טהורות. אף על פי שאמרו מטמא מעת לעת, אינה מונה אלא משעה שראתה. רבי אלעזר אומר. ארבע נשים דיין שעתן. בתולה, ומעוברת, מיניקה, וזקינה. אמר רבי יהושע. אני לא שמעתי אלא בתולה בתולת דמים, אבל הלכה כרבי אליעזר:

גמ': תנן, אמר רבי יהושע. לא שמעתי אלא בתולה, והלכה כרבי אליעזר. אמר לו רבי אליעזר, אין אומרין, מי שלא ראה את הלבנה יבוא ויעיד. אלא אומרין, מי שראה את הלבנה יבוא ויעיד. דלא שמעתי אינה ראייה. דאולי אתה לא שמעתה, אני שמעתי. כל ימים שהיה ר' אליעזר קיים, היתה הלכה כרבי יהושע. משמת רבי אליעזר, הנהיג רבי יהושע הלכה כרבי אליעזר. מה אנן קיימין? אם בששמע רבי אליעזר מפי אחד. ורבי יהושע מפי שנים. בין בחיים בין לאחר מיתה תהא הלכה כרבי יהושע. ואם בששמע רבי יהושע מפי אחד. ורבי אליעזר מפי שנים. בין בחיים בין לאחר מיתה תהא הלכה כר' אליעזר. כהדא דתני. אחד אומר שמעתי מפי שנים. ושנים אומרין שמענו מפי אחד. ייפה כח האחד ששמע מפי שנים, מכח השנים ששמעו מפי אחד. אלא כן אנן קיימין בשוין. זה שמע מפי אחד, וזה שמע מפי אחד. זה שמע מפי שנים, וזה שמע מפי שנים.

אלא בחייו לא ראה דעתו, לאחר מיתתו ראה דעתו. [דף ב עמוד ב] מה גרם לו לראות דעתו? מהדא דתני. ארבע נשים שאמרו חכמים דיין שעתן, כתמן טמא למפרע שהכתם חמור מראיה לפי שלא יודעת מתי היה. חוץ מתינוקת שלא הגיע זמנה לראות, מפני שאין לה כתמין. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרין, ארבע נשים שאמרו חכמים דיין שעתן, כתמן כראיתן. חוץ מתינוקת שלא הגיע זמנה לראות, מפני שאין לה כתמין. אבל תינוקת שהגיע זמנה לראות, כתמה כראייתה. מה ראייתה, דייה שעתה. אף כתמה, דייה שעתה. ולמה תינוקת שהגיע זמנה לראות, יש לה כתמים? אמר רבי ינאי, מפני ששירפה מצוי. ומה אם זו ששירפה מצוי, אתה אמר דייה שעתה. אלו שאין שירפן מצוי שהן מסולקות דמים, לא כל שכן דדיין שעתן?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק א הלכה ג

מתני': אי זו היא בתולה? כל שלא ראתה דם נידות כל ימיה, אפילו היא נשואה אף שראתה דם בתולים. מעוברת הרי היא מסולקת דמים משיודע עוברה. מיניקה משתגמול את בנה. נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת. רבי מאיר אומר, מטמאה מעת לעת דדם נעכר ונעשה חלב וכפסקה להניק חזרה לראות. וחכמים אומרים, דייה שעתה לפי שיוולדת איבריה מתפרקים ואינם חוזרים עד כ"ד חדש:

גמ': תנן, אי זו היא בתולה? כל שלא ראתה דם כל ימיה, אפילו היא נשואה. כן היא מתניתא. כל שלא ראתה דם נידה מימיה. ואפילו היא נשואה וראתה דם בתולים. דבתולה לדמים אמרו, ולא בתולה לבתולים. פעמים שהיא בתולה לדמים, ואינה בתולה לבתולים. פעמים שהיא בתולה לבתולים, ואינה בתולה לדמים. בתולה לדמים ואינה בתולה לבתולים, בשנישאת ואח"כ ראתה. בתולה לבתולים ואינה בתולה לדמים, בשראתה ואחר כך נישאת. תניא, שלש בתולות הן. בתולת אדם, בתולת שקמה, ובתולת הארץ. בתולת אדם, כל שלא נבעלה מימיה. בתולת שקמה, כל שלא נקצצה מימיה נ"מ לשביעית שאסור לקצוץ בתולת שקמה או למקח וממכר. בתולת הארץ, כל שלא נחרץ בה מימיה נ"מ שאן חוששים לקבר. רבן שמעון בן גמליאל אומר, כל שאין בה חרס: תנן, אי זו היא בתולה? כל שלא ראתה דם כל ימיה. ואפילו נישאת, ואפילו עיברה, ואפילו מיניקה, ואפילו שופעת כל שבעה לזכר, וכל ארבעה עשר לנקיבה. וקסמא בידיה? שיודעת להיות שופעת דם לידה בדיק שבעה לזכר וארבע עשר לנקיבה? אלא ודאי זה דם ככל דם אלא שהתורה טיהרה בשעה שהוא זכר אפילו שופעת תוך שבעה. ובשעה שהיא נקיבה אפילו שופעת תוך ארבע עשר. ואם כך למה היא נקראת בתולת דמים? והוא שהפסיקה ולא ראתה בימי דם טוהר. אבל אם ראתה בימי דם טוהר. אף שהדם טוהר, שוב אינה בתולת דמים והרי היא ככל הנשים לטמא מעת לעת. שראיה בימי דם טוהר נחשב ראה אלא שהתורה טיהרה אותה. כהדא דתניא גבי יולדת הפסיקה דם טוהר ולא ראתה, ואח"כ ראתה. ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דייה שעתה. הא אם הייתה רואה בימי דם טוהר, חוזרת להיות בחזקת שרואה. ואם תראה אחר כך הרי היא ככל הנשים לטמא מעת לעת. שראיה בימי דם טוהר נחשב ראה אלא שהתורה טיהרה אותה. על דעתיה דרב דהוא אמר מעיין אחד הוא אלא שהתורה טיהרה אותו נחא. ואף על דעתיה דרבי ינאי. דהוא אמר מעיין אחד הוא אלא שהוא משתנה, יאות. על דעתיה דלוי, דהוא אמר שני מעינות הן. אפילו לא הפסיקה דם טוהר תהא דייה שעתה? א"ר מנא. טעמא דלוי שאן זה אלא גזרת חכמים. שמתוך שהיא מתרגלת בדמים טהורין, היא מתרגלת בדמים טמאין. רבי יוסי בי רבי בון אמר[דף ג עמוד א] יכיל לוי פתר לה שהבריתא כרבי יוסי, שסובר מעיין אחד הוא. וראה שרבי יוסי סובר שמעיין אחד הוא מן הדא דתנינן. רבי יוסי אומר מעוברת ומיניקה שעברו עליהן שלש עונות, דיין שעתן. ותני עלה. ימי עיבורה יומי מיניקותה, מצטרפין לשלש עונות דהוא סבר מעיין אחד הוא. אבל לחכמים שני מעינות הם ואפילו ראתה בימי דם טוהר אם ראתה אחר כך דיה שעתה. תנן, מעוברת משיודע עוברה. עד כמה הוא הכרת העובר? סומכוס אמר משום ר"מ, עד שלשה חדשים. אף על פי שאין ראה לדבר, זכר לדבר. דכתיב[בראשית לח כד] ויהי כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר זנתה תמר כלתך וגם הנה הרה לזנונים. אמר רבי יודן. ואפילו מעוברות רוח דיין שעתן. דכתיב [ישעי' כו יח] הרינו חלנו כמו ילדנו רוח. וכתוב [שם לג יא] תהרו חשש תלדו קש וגו'. רבי זעירא רבי אבא בר זוטרא ורבי חנינה, אמרו בשם רבי חייה רבה. לאו דווקא שלושה חדשים שלמים. אלא אפילו רובו של חדש ראשון, ורובו של אחרון, והאמצעי שלם. ר' אסי אמר, תשעים יום שלימים. ושמואל אמר שלושה חודשים, הן ועיבוריהן אם מלא אם חסר. אתא עובדא קומי רבנן דתמן, באשה שהלך בעלה למדינת הים ואחר שחזר, ילדה אשתו תינוק חי. ולא ידוע אם שלשה עשר ימים מן החדש הראשון, ושבעה עשר מן האחרון. או שבעה עשר מן הראשון, ושלושה עשר מן האחרון, וחמשה חדשים שלימים באמצע. ביקשו ליגע בוולד, משום ספק ממזירות. שסברו שאן תינוק נולד בפחות משבעה חדשים מלאים. וחיישינן שזינתה תחת בעלה. אמר לון רב נחמן בר יעקב. כהדין עובדא אתא קומי אבא בר אבא ואכשר. דיולדת לשישה יולדת למקוטעין. ואבא בר אבא פליג על שמואל

בריה? שהרי שמאל אמר עד שיהיו חדשים שלמים. אמר רבי אבא. שנייא היא הכרת העובר. שנייא היא לידתו. הכרת העובר לחדשים שלימין. ולידתו אפילו לחדשים מקוטעין. המקשה בלדתה וראתה דם אם בימי נדתה ראתה הרי היא נידה ואם בימי זיבה הדין אם לא שפתה הרי היא טהורה ואם שפתה הדין כפי שמופיע במשנה תמן תנינן. **[משנה נדה ד ד]המקשה נדה. קשתה שלשה ימים בתוך אחד עשר יום ושפתה מעת לעת וילדה, הרי זו יולדת בזוב דברי ר' אליעזר. ר' יהושע אומר לילה ויום כלילי שבת ויומו ששפתה מן הצער ולא מן הדם: כמה הוא קשויה? ר' מאיר אומר אפילו ארבעים וחמשים יום, ר' יהודה אומר דיה חדשה רק אותו חדש שבו היא ילדה החל מראש חדש. ר' יוסי ור' שמעון אומרים אין קישוי יותר משתי שבתות: אמר רבי יוסי בשם ר' אבא, ממה שאמר רבי יהודה, דיה חדשה ולא אמר דיה שלשים יום אחרונים ללידתה. זאת אומרת שהאשה יולדת לחדשים מקוטעין. דאי לא כן, ניתני שלשים יום. דדיה חדשה משמע, מראש החודש של חדש תשיעי להריונה, מיד היא ראויה לילד אפילו לא עברו תשעה חדשים מעת כניסתה להריון. רבי יוסי בי רבי בון אמר. ממה שאמר רבי יהודה, דיה חדשה ולא אמר דיה חדש. זאת אומרת שהאשה יולדת לחדשים שלימין. דדייה חדשה פירושו חדש שלה. כל אשה לפי זמן כניסתה הריון שלה, עד שתשלים חדש תשיעי שלה. רבי יודן בעי. מה מביאים ראייה מדברי רבי יהודה לכך שאשה יולדת למקוטעים ולד ח? הרי רבי יהודה אמר רק מתי דם הקישוי טהור, וזה לא סוף דבר עד שתלד ולד חי. אלא אפילו הפילה קדם זמנה, דם הקושי יהיה טהור. אבל ללדת ולד חי אולי אין אשה יולדת למקוטעים. אמר רבי מנא. שמעית בשם שמואל. דהיא הכרת העובר היא לידתו ובשניהם בעיני שלמים. ולית אנא ידע מן מי שמעית. אמר רבי אבא בר כהן קומי רבי יוסי. רבי ירמיה אמרה. אמר ליה רבי חזקיה. לא אמרה רבי ירמיה. ואיקפד רבי יוסי לקיבליה. אמר. אפילו יהושע שהיה קשור למשה עד שעליו נאמר, לא ימיש מתוך האהל. אם היה אומר אדם שמועה בשם משה, לא הוה אמר כן. כי אולי בכל זאת משה אמר והוא לא שמע. והוא אמר כן? חזר רבי חזקיה ואמר אין, אמרה. אלא כאינש דשמע מילה ומקשי עלה. שכוונתי היתה שרבי ירמיה לא יכול לאמר דבר כזה. כי אז יצא שאבא בר אבא פליג על שמואל בריה. אמר ר' ברכיה בשם שמואל. לעולם אין האשה יולדת אלא לרע"א יום, או לרע"ב, או לרע"ג, או לרע"ד. מיום הביאה. שהאשה יולדת לתשעה חדשים שלמים אלא שלא ידוע באזה יום נקלט הזרע. א"ל רבי מנא. מן שמע רבי הדא מילתא? א"ל, מן רבי אבא. מחלפה שיטתיה דרבי אבא? תמן הוא אמר. שנייא היא הכרת העובר שצריך דווקא שלושה חדשים שלמים. שנייא היא לידתו, דאשה יולדת אף למקוטעים. והכא הוא אמר הכין שיוולדת רק לשלמים? אמר רבי אבא בר זוטרא משם שמואל כתיב ארבה הרבה את זרעך [דף ג עמוד ב] כל שהוא בהרבה. דהיינו שעברו עליו רי"ב יום, שבעה חדשים. הרי הוא בארבה את זרעך שהוא חי. רבי חייה בר אשי הוה יתיב קומי רב. חמתיה מיבעת. א"ל מהו כן? א"ל, חמרת מעברה, והיא בעיית מילד. ואנא בעי מרבעתה לשומרה דלא תצטנן. א"ל, אימתי עלה עליה הזכר? א"ל ביום פלן. וחישב וא"ל, בעיית היא עד כדון זמן עד להמלטה. ותני כן. אתון הפוחתת, אינה פוחתת משנה מימות הלבנה. והמוספת, אינה מוספת על שנה של ימות החמה. מילתיה דרבי יהושע פליגא. דאמר ריב"ל. בקרתיו פרותיו של אנטונינוס, הרביעו אותה משוורין של בית רבי. ויש מהן שילדו עכשיו, ויש מהן שילדו לאחר זמן. רואים שיוולדת למקוטעים. לא קשיא. כאן בבהמה טמאה, וכאן בבהמה טהורה. והכתיב [איוב לט א ב] הידעת עת לדת יעלי סלע, חולל איילות תשמור, תספר ירחים תמלאנה, וידעת עת לדתנה. רואים שאף זמנה של חיה קבוע. א"ל חיה טהורה כבהמה טמאה::**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק א הלכה ד

מתני' אי זו היא זקינה? כל שעברו עליה שלש עונות סמוך לזקנתה. רבי אלעזר אומר. כל אשה שעברו עליה שלש עונות, דייה שעתה. רבי יוסי אומר. מעוברת ומיניקה שעברו עליהן שלש עונות, דייה שעתה:

גמ': תנן, אי זו היא מיניקה? משתגמול את בנה. נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת. רבי מאיר אומר, מטמאה מעת לעת. וחכמים אומרים, דייה שעתה. במאי פליגי? רבי מאיר אומר מחמת

החלב הדמין מסתלקין **שהדם נעכר ונהיה חלב**. רבי יוסי אומר, מחמת הצער הדמים מסתלקין. **שבלידה אבריה מתפרקים**. אשכחת אמר קולה וחומרה על דברי רבי מאיר, קולה וחומרה על דברי יוסי. קולה על דברי מאיר. שאם היה מושך ויונק ארבע או חמש שנים, דייה שעתה. וחומרה. שאם נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת, מטמא מעת לעת. וקולה על רבי יוסי. שאם נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת, **בתוך עשרים וארבע חודשים**, דייה שעתה. וחומרה. שאם היה מושך ויונק ארבע או חמש שנים, **אן אומרים דיה שעתה אלא עד כ"ד חדש**. תנן, **נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת**. רבי מאיר אומר, מטמאה מעת לעת. **האם מיד כשפסקה להניק**, או לכשיפסק **החלב והתינוק אינו יכול לחזור ולינוק ממנה?** נישמענה מן הדא דתנן. יונק הוא התינוק והולך עד כ"ד חדש שלימין. מיכן והילך כיונק שקץ, דברי רבי אליעזר. רבי יהושע אומר. יונק הוא התינוק והולך, אפילו ארבע או חמש שנים ומותר. פירש, אין מחזירין אותו. **עד היכן?** רבי יעקב בר אחא **ורבי חייה אמרו** בשם רבי יוחנן, עד מעת לעת. רבי חזקיה **ורבי אבהו אמרו** בשם רבי שמעון בן לקיש, עד שלשה ימים מעת לעת. ואותה מחלוקת קיימת גם אצלנו במה דברים אמורים? בזמן שפירש מתוך בוריו. אבל אם פירש מתוך חוליו, מחזירין אותו מיד. ובתינוק שאינו של סכנה. אבל בתינוק שהוא של סכנה, אפילו לאחר כמה מחזירין אותו מיד: זקינה. אי זו היא זקינה? רבי שמעון בן לקיש אמר. **כל שאנשים זרים קורין אותה אמא ואינה מקפדת**. ובדעתה הדבר תלוי? א"ר אבין כל שהוא ראוייה שאנשים בגילה רגילים להיקרות אמא. תני. העבדים והשפחות אין קורין אותן אבא פלוני ואימא פלונית כפי שנהוג לקרא לאנשים זקנים מתוך כבוד. שלא יציאו עליהם לעז שהם בני עבדים ולא יטעו לחשוב שהעבדים הם בני חורין. של בית ר"ג היו קורין לעבדיהן ולשפחותיהן אבא טובי ואמה טביתה. מפני שהם מפורסמים, ולא יטעו בהם אנשים. תני רבי הושעיה. ילדה ואחר כך נתגיירה, אין לה דם טוהר. א"ר יוסי [דף ד עמוד א] **ויאות פשיטא וכי אילולי דתניתה רבי הושעיה הוות צריכה ליי? הרי מאחר שאין לה דמים טמאין כיוון שילדה כשהיתה גויה ודאי אין לה דמים טהורין**. תני. הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו אפילו אם התגירו ביחד עם בעלה. צריכות להמתין שלשה חדשים כדי להבחין בן זרע שנזע בקדושה, דברי רבי יודה. רבי יוסי אומר, אין צריכות להמתין שלשה חדשים. ובדמים אם ראו דם נידה אחר שהתגירו. רבי יודה אומר, דייה שעתה. רבי יוסי אומר, מטמא מעת לעת. אמר רבי. נראין דברי רבי יוסי בדמים שהרי בגויותה לא היתה מסולקת דמים. ודברי רבי יודה בוולד. **כדי להבחין בן זרע שנזרע בטומאה, לזרע שנזרע בקדושה**. ורבי חייה אמר בשם רבי יוחנן, הלכה כרבי יוסי. רבי אבא בר כהן, בעא קומי רבי יוסי. **מה חידש רבי יוחנן. דאי לא כן**, מה אגן אמרין, רבי יודה ורבי יוסי אין הלכה כרבי יוסי? אלא, בגין דאמר רבי נראין דברי רבי יהודה בוולד. **היה צריך רבי יוחנן לאמר שאף בוולד הלכה כרבי יוסי**. והא אמר רבי אבא בשם רבי זעירה. כל מקום ששנה רבי נראין, **עדיין המחלוקת במקומה**. חוץ מן העיגול של דבילה [תוספתא טבול יום ב יב] עיגולי דבילה שנפלו משקין על מקצתו הרי הוא נוטל עובי שלש אצבעות על רוחב מלא קציעה דברי ר' יהודה וחכמים אומרים אין נוטל הימנו אל מקום משקה בלבד אמר רבי נראין דברי ר' יהודה בדבילה שמינה שלא גירסה ודברי חכמים בדבילה שמנה שגרסה: **שאמר רבי נראין וכוונתו שאן מחלוקת דאהן מודה לאהן ואהן מודה לאהן**. משמע שכשרבי אומר נראים אין הוא בא לפסוק הלכה וכללי הפסיקה נשארים. **אם כך למה היה צריך רבי יוחנן לאמר שהלכה כרבי יוסי?** אמר ר' יוסי. קשיתה קומי רבי חנינה בריה דרבי אבהו. **לרבי יוסי שאמר שנכרית שהתגירה אינה צריכה להמתין**. ואפילו דבר ברי שנבעלה? א"ל, וסתם נכריות לא כבעולות הן? אפ"ה אין צריכות להמתין. משום דסתם מזנה מתהפכת עצמה שלא תתעבר: תנן, **רבי אלעזר אומר**. כל אשה שעברו עליה שלש עונות, דייה שעתה. ותני עלה, אמרו לו. לא אמרו חכמים, אלא זקינה. ותניא, אמר ר' אלעזר. מעשה בריבה אחת בעייתלו שהפסיקה שלש עונות ולא ראתה, ואחר כך ראתה. ובא מעשה לפני חכמים ואמרו דייה שעתה? אמרו לו, קטן הייתה ואין עדות לקטן. פעם אחת הורה רבי כרבי אלעזר. ואחר שראה שאן הלכה כרבי אלעזר דיחיד הוא, היה מצטער. אמר רבי מנא קומי רבי יוסי. איתא חמי. בשעה שהורה כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי למרות שזה נגד כללי הפסיקה, לא היה מצטער. וכאן היה מצטער? דאמר רבי אלעזר בשם רבי חנינה. פעם אחת הורה רבי, כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי. דלרבי מאיר מעוברת רק בראייה הראשונה דיה שעתה, אבל בשנייה אפילו אם עבר הרבה זמן מטמא מעת לעת כיוון שהדם הראשון גילה שאינה מסולקת דמים. ורבי יוסי אומר. מעוברת ומיניקה רק אחר שעברו עליהן שלש עונות דייה שעתה. היאך עבידא מה היה המקרה? הוכר עברה ואחר כך ראת רבי מאיר אומר דייה שעתה רבי יוסי אומר מטמא מעת לעת. ראת ראיות הרבה בהריון והפסיקה שלש עונות ואחר כך ראת, רבי מאיר אומר מטמא מעת לעת רבי יוסי אומר דייה שעתה. והורה רבי כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי, דייה שעתה בזה ובה. א"ל, תמן יחידין אינון. אית מימר, נצרפה דעתו עם רבי מאיר ורבו על רבי יוסי. או נצרפה דעתו עם רבי יוסי ורבו על ר' מאיר. אבל הכא. אית לך מימר נצרפה דעתו עם רבי אלעזר ורבו על חכמים והרי חכמים הם רבים? ולא עוד, אלא שדברי רבי אלעזר נדחו, דתני עלה. אמרו לו מעשה דעייתלו, הוריית שעה היתה. ואן ללמוד ממנה להלכה: תנן, רבי יוסי אומר. מעוברת ומיניקה

שעברו עליהן שלש עונות, דיין שעתן. ותני עלה. ימי עבודה וימי מיניקותה מצטרפין לשלש עונות, ובלבד שלא תראה בימי טוהר. דהוא סבר מעיין אחד הוא. אבל לחכמים שני מעינות הם. ואפילו ראתה בימי טוהר. אם ראתה אחר כך, דיה שעתה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק א הלכה ה

מתני': במה אמרו דיה שעתה? בראייה הראשונה אבל בשנייה, מטמא מעת לעת. ואם ראתה את הראשונה מאונס, אף בשנייה דיה שעתה:

גמ': אמר שמואל. לא שנו שבראייה שניה מטמא מעת לעת, אלא בתולה וזקינה. שאחר ראייה ראשונה חזרה לחזקתה הקדמת שרואה דמים [דף ד עמוד ב] אבל מעוברת ומיניקה, נותנין לה כל ימי עיבורה וכל ימי מיניקותה. רב ורבי יוחנן תריהון אמרין. היא בתולה, היא זקינה, היא מעוברת, היא מיניקה. תמיד מראיה שניה מטמא מעת לעת. אמר רבי זעירא. אתייהא דרב ורבי יוחנן, כרבי חנינה. וכולהון פליגיין על שיטתיה דשמואל שאמר שלרבי מאיר מעוברת ומיניקה, נותנין לה כל ימי עיבורה וכל ימי מיניקותה. דאמר רבי אלעזר בשם רבי חנינה. פעם אחת הורה רבי, כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי. דלרבי מאיר מעוברת רק בראייה הראשונה דיה שעתה, אבל בשנייה אפילו אם עבר הרבה זמן מטמא מעת לעת כיוון שהדם הראשון גילה שאינה מסולקת דמים. ורבי יוסי אומר. מעוברת ומיניקה רק אחר שעברו עליהן שלש עונות דיה שעתה. היאך עבידא מה היה המקרה? הוכר עוברה ואחר כך ראת רבי מאיר אומר דיה שעתה רבי יוסי אומר מטמא מעת לעת. ראת ראיות הרבה בהריון והפסיקה שלש עונות ואחר כך ראת, רבי מאיר אומר מטמא מעת לעת רבי יוסי אומר דיה שעתה. והורה רבי כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי, דדיה שעתה בזה ובזה. ואם אומר אתה כמו שאמר שמאל שלרבי מאיר המשנה שלנו נותנין לה כל ימי עיבורה וכל ימי מיניקותה, למה לי כקולי דרבי יוסי? הדא דרבי מאיר קלילא מדרבי יוסי. ואפשר היה לאמר שרבי פסק כרבי מאיר. בעא רבי מנא קומי רבי יוסי. אולי לא על המחלוקת הזו הורה רבי, כקולי רבי מאיר וכקולי רבי יוסי. אלא על המחלוקת גבי מיניקה דרבי מאיר אומר מחמת החלב הדמין מסתלקין שהדם נעכר ונהיה חלב. רבי יוסי אומר, מחמת הצער הדמים מסתלקין. שבלידה אבריה מתפרקים. ואמרינן עליה, אשכחת אמר קולה וחומרה על דברי רבי מאיר, קולה וחומרה על דרבי יוסי. קולה על דרבי מאיר. שאם היה מושך ויונק ארבע או חמש שנים, דיה שעתה. וחומרה. שאם נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת, מטמא מעת לעת. וקולה על רבי יוסי. שאם נתנה בנה למיניקה או גמלתו או מת, בתוך עשרים וארבע חודשים, דיה שעתה. וחומרה. שאם היה מושך ויונק ארבע או חמש שנים, אן אומרים דיה שעתה אלא עד כ"ד חדש. א"ל בפירוש על הכין אתאמרת ולא על מיניקה. תנן, במה אמרו דיה שעתה? בראייה הראשונה אבל בשנייה, מטמא מעת לעת. עד כדון בתינוקת שהגיע זמנה לראות. אבל תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה. ראייה ראשונה דיה שעתה, שנייה דיה שעתה, שלישית דיה שעתה. מיכן והילך מטמא מעת לעת שבשלוש פעמים נקבעת חזקה. רבי ירמיה אמר בשם רב. שלישית עצמה מטמא מעת לעת שבשתי פעמים נקבעת חזקה. זקינה שהפסיקה שלש עונות דיה שעתה. חזרה והפסיקה שלש עונות ואחר כך ראתה, דיה שעתה. בשלא כיוונה, אלא שפחתה או הותירה. שאילו כיוונה שלוש פעמים בהפסק תשעים יום, נקבעה ווסתה לתשעים יום. ר' יודן בעי. תינוקת שלא הגיעה זמנה לראות. לפי הדעה שבשתי ראיות נקבעת חזקה כך שבראייה השלישית מטמא מעת לעת. ראתה ראייה ראשונה ושנייה והפסיקה שלש עונות שלא ראתה בהן [דף ה עמוד א] ואח"כ ראתה. האם אני מתייחס לראיה השלישית כראיה בווסת ארוכה, ומתטמא מעת לעת. או כהפסק וסילוק דמים, ותהא דיה שעתה? א"ל רבי יוסי. ומה אם בשעה שעשיתה ככדמין כאשר רגילה שהיא בעלת דמים ומטמא מעת לעת. אם פסקה שלוש עונות וראתה, אתה אמר דיה שעתה. כאן בשני ראיות שלא עשיתה ככדמין כאשר רגילה שהיא בעלת דמים לא כל שכן? א"ל ואין כיני שכשפסקה שלוש עונות תחזור להיות כתינוקת שלא ראתה ואפילו ראתה ראייה אחת נוספת על הראשונה, לא תטמא מעת לעת, עד שתראה שלש ראיות אחר ההפסקה? א"ל, לענין זה דמייא לווסת ארוכה. שהרי כבר שראתה

שלוש ראיות יצא מחזקת שאינה רואה. אמרנו שתינוקות שלא הגיעה זמנה לראות וראתה שתי ראיות ופסקה שלוש עונות וראתה דיה שעתה. **מה נקרא עונה שנותנין לה? עונה בינונית. וכמה היא עונה בינונית? אמר רבי שמעון בן לקיש בשם רבי יודן נשיאה. נותנין לה עונה בינונית שלשים יום. ויתנו לה עונה שלה שהוא הפרש בן שתי הראיות שראתה? מאחר שלא נתבררה בדמים, אין לה עונה. ומתיחסים לראיות כמקרה. תינוקות שלא הגיעה זמנה לראות וראתה שלוש פעמים. מהו שיהא לה כתמין? חזקיה א-מר מאחר שעשיתה ככתמין כבעלת דמים יש לה כתמין. שמאל אמר. אפילו כל הסדין כולו מלא טיפין של דם, אין לה כתמין כל עוד לא הגיעה זמנה לראות. רבי יוחנן אמר בשם רבי ינאי. אפילו ראתה מאה פעם, אין לה כתמין. עד היכן? עד שתבוא לימי הנעורים. ואילו הן ימי הנעורים, משתביא שתי שערות. רבי אבא רבי חייה ורבי יוחנן אמרו בשם רבי שמעון בן יצדק. רוקה טהור. מדרסה טהור. מגעה ברשות הרבים טהור. סברין מימר, מה שאמרו שמגעה ברשות הרבים טהור, זה רק מעת לעת אבל מטמא מכאן ולהבא דדיה שעתה.**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק א הלכה ו

מתני' האשה שיש לה וסת דיה שעתה. אף על פי שאמרו דיה שעתה, צריכה להיות בודקת. חוץ מן הנידה שממילא היא טמאה, והיושבת לדם טהור שממילא היא טהורה, והמשמשת בעדים. חוץ מן היושבת על דם טהור. ובתולה, שדמיה טהורין. ופעמיים שהיא צריכה להיות בודקת. בשחרית ובין השמשות. ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה. יתירות עליהן הכוהנות, בשעה שהן אוכלות בתרומה. ר' יהודה אומר. אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה:

גמ': תנן, אף על פי שאמרו דיה שעתה, צריכה להיות בודקת. חוץ מן הנידה. כיני מתניתין, חוץ מן הנידה, שלא הפסיקה לטהרה שמעיינה פתוח ורואה דם. אבל אם פסקה מלראות, אף שהיא טמאה נידה עד שתטבול, צריכה לבדוק לשבעה נקיים. תנן, והמשמשת בעדים. כיני מתניתין. ומשמשת בעדים: תנן, ובתולה שדמיה טהורין. כיני מתניתא, תינוקות שלא הגיע [דף ה עמוד ב] זמנה לראות ונישאת שדמיה טהורים ואינה צריכה לבדוק. תנן, [משנה נדה י א] הגיע זמנה לראות וניסת בש"א נותנין לה לילה הראשון ובה"א עד מוצאי שבת ד' לילות ראתה ועודה בבית אביה בש"א נותנין לה בעילת מצוה ובה"א כל הלילה כולה: אמר שמאל לב"ה נותנים לה לילה ויום שזה עונה, ומקצת עונה ככולה. שאם שימשה בחצות הלילה. אן נותנים לה עד למחרת בחצות הלילה. אלא נותנים לה אותו הלילה, וכל אותו היום. תני. [תוספתא נדה ט ז] תינוקות שלא הגיע זמנה לראות ונשאת, בית שמאי אומרים נותנין לה ארבעה לילות מסורגין אפילו ארבעה חדשים. ובית הלל או' כל זמן שניגפת. במה דברים אמורים? בזמן שלא הפסיקה, אבל הפסיקה מלראת מחמת תשמיש שפעם אחת לא ראתה מחמת תשמיש, הרי זו טמאה: שינת מראה דמיה טמיאה. אמר ר' זעירא. בשלא שינתה מחמת התשמיש. אבל אם שמשה, תולים ששינתה מחמת התשמיש וטהורה. אמר רבי יוסי, ומתניתא אמרה כן שאם שינתה מחמת תשמיש טהורה. דתנן. ובתולה שדמיה טהורין שאינה צריכה בדיקה. הדא אמרה שינתה מחמת תשמיש טהורה. דאם אומר אתה אפילו שינתה מחמת התשמיש, תהא טמיאה. למה לא חייבו אותה שתשמש בעד ותבדוק, שמא תשנה מחמת התשמיש ותהא טמיאה?: תנן, פעמיים היא צריכה להיות בודקת. בשחרית ובין השמשות. אמר רבי יוסי בי רבי בון כנגד שני פעמים שהיום משתנה על הבריות. שמא בגלל השינוי תראה דם. תנן, מצא על שלו, טמאין וחייבין קרבן. נמצא על שלה אותו מיד, טמאין וחייבין קרבן. נמצא על שלה לאחר זמן, טמאים מספק ופטורים מן הקרבן. אמר רבי אלעזר בשם רבי הושעיה. כל מקום שאמרו חכמים בעלה חייב בקרבן, כנגדה בטהרות טמאות. מקום שבעלה פטור מקרבן כנגדה בטהרות טהורות, בעלה ספק בקרבן כנגדה בטהרות תלויות. בר פדה אומר, אפילו במקום שבעלה חייב קרבן טהרותיה טהורות. כיוון שרק בתשמיש יש מקום לטעון שהדם יצא קדם אלא שהשמש עיכב בעדו מלצאת אבל במצב רגיל שעסקה בטהרות ואח"כ ראתה דם אם היה קדם ודרי כבר היה יוצא שאן מי שיעכב בעדו. רבי

שמואל בר רב יצחק בעי על רב הושעיה. אילו זקן וילד שהיו מהלכין בטרקלין. ולא דבר ברי שהזקן משמש יוצא תחילה? **אלא אם כן ילד אתי ומטעי מעכב ביה** אף כאן השמש עיכב אבל בטהרות מי מעכב. אמר רבי אבון בשם רבי יודן. **בשלמא במשמשת, אף שלא ראתה מיד אלא תוך אותיום הבעל חייב בקרבן. שאני אומר שם היה הדם, ביאה היא שהיא סותמת. ברם הכא בטהרות אילו הוה שם מי מעכבו שלא לצאת?** מתניתא פליגא על רבי הושעיה וכו"ש לבר פדיה **דתנן, כיצד דייה שעתה? היתה יושבת במטה ועוסקה בטהרות. פירשה, וראתה דם. היא טמיאה וכולן טהורות. משמע אפילו ראתה מיד, טהרותיה טהורות.** [דף ו עמוד א] מתניתא פליגא על בר פדה **דאמר אפילו שבעלה חייב קרבן, כנגדה בטהרות טהורות. דתניא, רבי יהודה אומר. צריכה לבדוק אף בשעת עברתן מלאכל בתרומה. ליידיא מילה צריכה לבדוק אחרי אכילת התרומה? לא שאם תראה, תהא מטמאה למפרע? אמר רבי עזרא קומי רבי מנא. תיפתר באשה שאין לה ווסת, ובר פדה דיבר בשיש לה ווסת. א"ל, כן אמר רבי יוסי ברבי. כל מה דאנן קיימין הכא במשנה הזו, באשה שיש לה ווסת אנן קיימין. שהרי המשנה פותחת ואומרת אף על פי שאמרו דייה שעתה. והרי רק אשה שיש וסתה דיה שעתה. אמר רבי יוסי בי רבי בון. כבר סלקת הסתימה מתניתא ההיא. עד כאן באמת היה מדובר באשה שיש לה ווסת. מיכן ואילך המשנה מדברת באשה שאין לה ווסת. ואפילו תימר לא סלקה מתניתא אלא אף כל מה דאנן קיימין הכא באשה שיש לה ווסת אנן קיימין. לא קשיא לבר פדיה. ומה עביד לה בר פדה? מתניתין דרבי יהודה. וחלוקין חכמים על רבי יהודה**

הדרן עלך פרק שמאי אומר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה א

מתני': כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחת. ובאנשים תיקצץ. החרשת והשוטה והסומה וכל מי שנטרפה דעתה. אם יש להן פיקחות, מתקנות אותן ואוכלת בתרומה. דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים, אחד לו ואחד לה. והצנועות מתקינות להן שלישית, להתקין את הבית לבדוק לאחר תשמיש.

גמ': תנן, כל היד המרבה לבדוק בנשים משובחת. ובאנשים תיקצץ. אן הכוונה שרק אם מרבה לבדוק אסור. שאפילו פעם אחת אסור. אלא כיני מתניתא. כל המרבה ליתן ידו על עינו, מרבה להוציא דמעה זרע. ר' טרפון אומר, תיקצץ על טיבורו. אמרו לו והרי כריסו נבקעת? אמר להן, לכך אני אמרתי. שמותו של זה יפין לו מחייו. חבריאי אמרין. לא שכך הדין. אלא שר' טרפון מקללו קללה שהיא נוגעת בגופו שבאמת תקצץ ידו. רבי יוסי אומר. לא בא רבי טרפון, אלא לפרש שאסור למשמש מן הטיבור ולמטן ולהדגיש את חומרת האיסור אמר כן. הדא דאת אמר, לענין שכבת זרע. אבל לענין זיבה. כל המרבה לבדוק מחבירו, משובח מחבירו שהזב חלש ולא יבא ליד קישוי. תני, צנועות היו בודקות על כל חבית וחבית, ועל כל ככר וככר. מעשה בטביתה שפחתו של רבן גמליאל, שהיה מכתפת יינות לנסכין, והיתה בודקת על כל חבית וחבית. אמרה לו רבי, ראיתי כתם. נדדעזע רבן גמליאל שחשש שנטמא כל החביות. אמרה לו, בודקת הייתי על כל חבית וחבית, ולא נטמיתי, אלא על חבית זו בלבד. תנן, החרשת והשוטה והסומה וכל מי שנטרפה דעתה. אם יש להן פיקחות, מתקינות אותן ואוכלת בתרומה. אמרון בשם רבי ינאי. אין כאן סומא. שסומא בודקת לעצמה ומראה לחברתה וקמת חכמים הסתפקו בדבר. אמרון בשם ר' חנינה אין כן סומא וקמת חכמים הסתפקו בדבר. ר' אילא ור' יוסי בר חנינה אמרו בשם דבית רבי ינאי אין כאן סומא. [דף ו עמוד ב] תנן, דרך בנות ישראל משמשות בשני עדים, אחד לו ואחד לה. והצנועות מתקינות להן שלישית, להתקין את הבית לבדוק לאחר תשמיש. משמע שהבדיקות הראשונות חובה. אמר רבי ינאי. אף הראשונה המשמשת בשני עדים נקראת צנועה. ועל פי הדין אין צורך לבדוק. והא תנינן. פעמיים צריכה להיות בודקת, בשחרית ובין השמשות ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה ואת אמר הכין שזה רק בגדר של מידת צניעות? אמר רבי אילא. מדובר בעוסקה בטהרות ובאמת זה חובה לבדוק ולמה נקט לשון צנועות? להודיעך שכל מי שהוא מקיים דברי חכמים נקרא צנוע. רבי ירמיה אמר בשם רב, בדקה ביד שאינה בודקה, או שהטיחה

גופה לבית תורפה. ומצאה דם על ידה או גופה, טמאה. שחזקת הגוף כבדוק הוא. אמר רבי זעירא, מתניתא אמרה כן. דתנן, נמצא על שלו, טמאין וחייבין בקרבן. למה לא חוששים שמא היה לו שם דם קדם? אלא ודאי שכל הגוף בחזקת בדוק. אמר רבי חנינה. תיפותר שבדק את עצמו קודם תשמיש ולא היה שם דם. ואיקפד רבי זעירא ואמר. ודרכו של איש לבדוק? אמר רבי זעירא בשם רבי ירמיה. אף במצאה דם על גופה, עד כגריס היא תולה במאכולת כמו כל כתם. יותר מיכן צריכה אמתלא כגון עברה בשוק טבחים. אמרין, דחזר ביה רבי ירמיה כד דשמע מיליהון דרבנן את הסיפור הבא. רבי משבח לרבי חמא אבוי דרבי הושעיה קומי רבי ישמעאל בי רבי יוסי, דאדם גדול הוא. רבי חמא אבוי דרבי הושעיה בעא קומי רבי ישמעאל בי רבי יוסי. בדקה ביד שאינה בדוקה או שהטיח גופה לבית תורפה ומצאה דם, מהו? א"ל, כדברי מי אתה שואליני? כדברי הרב רבי יוסי שהיה רבו של רבי. או כדברי התלמיד רבי? אמר ליה כדברי התלמיד. אמר ליה. אבא רבי יוסי אמר כתם והיא טמאה בספק. ורבי תלמידו אומר ראייה וטמאה ודאי. א"ל רבי ישמעאל בי רבי יוסי לרבי, דין הוא דאת משבח ביה? היאך עוזבים דברי הרב ולוקחים דברי התלמיד? אמר רבי זעירא. רבי חמא אבוי דרבי הושעיה שאל מה דעת רבי שהיה רבו לפי שנוח לבר נש מישמוע טעמיה דרביה. בדקה בעד בדוק והניחתו בקופסה של זכוכית, ולמחרת מצאה דם. רבי חייה אומר כתם, ורבי אומר ראייה. התיב רבי חייה לרבי. ואת אין את נותן לה מיתלא? הרי אף אתה מודה שעד גריס תולה בפשפש. אם כן הרי זה כתם ולא ראייה שהרי ראייה מטמאה בכלהו? אמר רבי בון בר חייה, טעמא דרבי דרך קפסאות בדוקות מן השרצין, ואינן בדוקות מן המאכולת. עד כגריס היא תולה. יותר מיכן במה יש לתלות לה? רואים שרק בקופסא רבי חילק בן פחות מגריס ליותר מגריס אבל בגופה אפילו בכלשהו טמאה. בגלל תירוץ זה חזר בו רבי ירמיה וסבר שדינה כרואה דם ולא כתם.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה ב

מתני': נמצא על שלו, טמאין וחייבין בקרבן. נמצא על שלה אוותיאוס, טמאין וחייבין בקרבן. נמצא על שלה לאחר זמן, טמאין בספק ופטורין מן הקרבן:

גמ': תנן, נמצא על שלו, טמאין וחייבין בקרבן. ותני עלה. בין היותיאוס בין שלא היותיאוס, נמצא על שלו טמאין. תנן, נמצא על שלה אוותיאוס, טמאין וחייבין בקרבן. היותיאוס שאמרו, יש בו זמן לקינוח חיצוני. ואין בהיותיאוס זמן לבדיקה פנימית. כדאמר רב הונא. כדי שתקנח פי הבית מבחוץ, אבל לא מה שבחדרין ולא מה שבסדקין. בעון קומי רב נחמן בר יעקב. מהו שתהא צריכה בדיקה בתוך כדי היותיאוס שמא תמצא דם ויהיו חייבין קרבן? א"ר אבא. אם אומר אתה שתהא צריכה בדיקה בחורים ובסדקים בתוך כדי היותיאוס. בטל היותיאוס שהרי עבר הזמן. [דף ז עמוד א] אמר רבי יוסי בי רבי בון. אם אומר אתה שתהא צריכה בדיקה, ולא די בקינוח בתוך כדי היותיאוס. ולא כפקידה היא למעט מעת לעת? אם כך מה החידוש בהא דתנן, והמשמשת בעדים הרי זו כפקידה? אם בודקת בחורים ובסדקים הרי זה ממש פקידה. וכבר תנינן, הפקידה ממעט מעת לעת. אמר ר' יוסי בי רבי בון. משל לשמש ועד שהיו עומדין אחר השקוף. יצא השמש ונכנס העד, זה היותיאוס. ואן זמן לבדיקה, אלא רק קינוח. וחידשה המשנה שעל אף שמדובר רק בקינוח הרי הוא ממעט כמו פקידה. תנן, נמצא על שלה לאחר זמן, טמאין בספק ופטורין מן הקרבן: לאחר מן פטורין מן החטאת, וחייבין באשם תלוי. עד כדי שתירד מהמיטה ותקנח.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה ג

מתני': אי זהו לאחר זמן? כדי שתדע מן המיטה ותדיח את פניה. ואח"כ מטמא מעת לעת, ואינה מטמא את בועלה. רבי עקיבה אומר, מטמא את בועלה. ומודין חכמים לר' עקיבה ברואה כתם, שהיא מטמא את בועלה.:

גמ': תנן, אי זהו לאחר זמן? כדי שתדע מן המיטה ותדיח את פניה. אמר רבי יוסי בי רבי בון. אין זה אחר זמן שחייבים עליו אשם תלוי, אלא אחר אחר זמן שפטורים אף מאשם תלוי. ואי זהו לאחר זמן? כדי שתפשוט את ידה ותיטול את העד מתחת הכר. אבל אחר אחר זמן, בעלה טהור. תנן, ומודין חכמים לר' עקיבה ברואה כתם שהיא מטמא את בועלה. אמר ר' אלעזר בשם רב, מטמא את בועלה למפרע דחכמים שמודים לר"ע אוחזים שהם בשיטת רבי מאיר שמחמיר בכתמים, ומטמאה את בועלה למפרע. רבי יוחנן אמר חכמים ממש. דחכמים שמודים לר"ע, הם החכמים החולקים על רבי מאיר ומטמאים בכתמים רק להבא ואף כאן מטמא את בועלה להבא. מאי כדון? חברייא אמרי בשם רבי יוחנן. נילף הדא דרבנן מן דרבי עקיבה. דתני, הרואה כתם מטמא למפרע. ומה היא מטמאה? האוכלין והמשקין והמשכבות והמושבות. ומקולקלת למינינה, ומטמא את בועלה למפרע. הרואה דם מטמא למפרע. ומה היא מטמאה? האוכלין והמשקין והמשכבות והמושבות. ואינה מקולקלת למינינה, ואינה מטמא את בעלה למפרע. רבי עקיבא אומר מטמא את בעלה למפרע. ותנן, ומודין חכמים לר' עקיבה ברואה כתם, שהיא מטמא את בועלה. על כרחך דכמה דרבי עקיבה אמר ברואה דם. שמטמא את בועלה ואינה מקולקלת למינינה. כן רבנן אמרין בראתה כתם. שמטמא את בועלה ואינה מקולקלת למינינה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה ד

מתני': כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן. הבאין מן הדרך, נשיהן להן בחזקת טהרה. בית שמאי אומרים. צריכה שני עדים על כל תשמיש, או תשמש לאור הנר. ובית הלל אומרים. דייה שני עדים כל הלילה:

גמ': אמר רבי אבא בר ירמיה, אמר רב כהנא בשם שמואל. כל אשה שאין לה ווסת, אסורה לביתה עד שעה שתבדוק. והתנינן כל הנשים בחזקת טהרה לבעליהן. משמע אפילו שאין להם וסת. דאם בשיש להם וסת מה החידוש? פתר בשיש להם וסת ובבאין מן הדרך. שהייתי חושב שצריך לבדוק כיוון שבעלה לא היה בעיר שמא לא טבלה. קמ"ל שלא חוששים. והתנינן הבאין מן הדרך נשיהם להם בחזקת טהרה? משמע שהמשנה שלנו לא מדברת על הבאים מן הדרך. אמר רבי בון בר חיייה. לעולם כל הנשים בחזקת טהרה ואפילו בשאין להם וסת. ומה דאמר שמואל שאם אין לה ווסת, אסורה לביתה עד שעה שתבדוק. תיפתר שבא ומצאה עירה שצריכה לבדוק. אבל ישינה לא הטריחו. והתני, בין שמצאה עירה בין שמצאה ישינה? אמר רבי אבא. לעולם היא בחזקת טהרה בן אם יש לה וסת בן אם אין לה וסת. ואינו צריך לבדוק בן אם מצאה ערה, ובן אם מצאה ישנה. תיפתר שהניחה [דף ז עמוד ב] בחזקת טהרה. ומה ששמואל אמר, בשאינו יודע אם היתה טהורה או טמאה. הניחה בחזקת טהרה כמה עונה נותנין לה שאם יחזור עד אז יכול להניח שהיא טהורה? אמר ר"ש בן לקיש. נותנין לה עונה בינונית שלשים יום. ר' יוחנן אמר. שונה אני אפילו לאחר שלש שנים מותר, ובלבד באשה שיש לה ווסת. שבעלה מחשב ימי נידתה ובא עליה. אמר רבי אבהו. והוא ששהתה אחר ווסתה שבעת ימים שתספיק לספור שבעה נקיים ותטבול. ולמה לא חוששין לומר שמא לא טבלה? אמר רבי חנינה. זאת אומרת, שאסור לאשה לשהות בטומאתה. שמואל בר אבא בעי. אפילו דבר בריא שנטמאה כגון שילדה? אמר רבי יוסי. וכי כך אנו אומרים אפילו נטמאת? הרי כל ההיתר מסתמך על זה שהניחה בחזקת טהרה. ואם הניחה בחזקת

טמאה לא היה מקום להתיר. דהא הך טבילה ספק היא. והטומאה בודאי. ואין ספק מוציא מידי ודאי: וכיון שילדה בטלה חזקתה. אף הכא **אם בריא שנטמאת** בטלה חזקתה. **תנן**, בית שמאי אומרים. צריכה שני עדים על כל תשמיש ותשמיש, או תשמש לאור הנר. ולא כן תני המשמש מיטתו לאור הנר הרי זה מגונה? כיני מתניתא. תשמש **בחשך** ותבדוק לאור הנר. **רבי זעירא** ו**רב חייה בר אשי אמרו** בשם רב. שימשה בעד **ואבד**, אסורה לביתה. **רבי זעירא בעי**. בשעה שהוכיחה קיים, מותרת. שהרי משמשת בשני עדים כל הלילה, ורק בבקר בודקת דסמיכין על חזקת טהרה שהיתה לה. ובשעה שאין הוכיחה קיים לא כל שכן **שנסמוך על חזקת טהרה שהיתה לה?** אמר רבי יוסי. **תמן אתה יכול לעמוד עליו למחר** ודי בכך שהרי הבדיקה לצורך טהרות או משום שכל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה ה

מתני': משל משלו חכמים באשה. החדר והפרוזדור והעלייה. דם החדר טמא. נמצא בפרוזדור, ספיקו טמא. שחזקתו מן המקור:

גמ': כיני מתניתא. דם החדר טמא, ודם עלייה טהור. **אמר** רב יהודה בשם שמואל. החדר לפניו מן הפרוזדור. והעלייה נתונה על גבי החדר, עד חצי פרוזדור. ופיתחה של עלייה פתוח לפרוזדור. **תנן**, **נמצא בפרוזדור, ספיקו טמא. שחזקתו מן המקור**. רב נחמן בר רב יצחק שאל לרב חונה. **האם** מתניתא בשנמצא מפתח עלייה ולפנים **לכיוון החדר ולכן חזקתו טמא?** א"ל. אם בשנמצא מפתח עלייה ולפנים, בודאי **טמאה היא. שדם העלייה לא מגיעה לשם ואין זה ספק. והמשנה אמרה ספקו טמא**. אלא כן אכן קיימין, בשנמצא מפתח עלייה ולחוץ. מיליהון דרבנן רבי יוחנן **פליגין על דברי רב חונה. דאמר ר' יוחנן**. שלשה הן שהן **ספק** ועשו אותן כודאי, ואילו הן. המפלת יד חתוכה או רגל חתוכה, ואף שספק הוא שמא בא מגוף אטום. עשו אותו כודאי שבא מגוף שלם שנמק וטמאה לידה. **ושילייא**. שאם הפילה שליה בבית, אף בשליה ריקה הבית טמא. שחזקה אן שליה בלי וולד. ודם הנמצא בפרוזדור. מה אכן קיימין? אם בשנמצא מפתח עלייה ולפנים, בודאי היא. אלא כן אכן קיימין, בשנמצא מפתח עלייה ולחוץ. **משמע שעשו אותו כודאי ושורפים עליו תרומה. ולא כרב חונה שסובר שטימאו רק מספק ותולים ולא שורפים**. רבי אבא בריה דר' פפי בעא קומי רבי יוסי. **והא תנינן עוד כמה ספיקות, ואתה אמר הכין שיש רק שלוש?** אמר ליה. מה **דאמר רבי יוחנן, שיש רק שלוש ספיקות שהחזיקו אותם כודאי. זה בדיני אשה**.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה ו

[דף ח עמוד א] מתני': חמשה דמים טמאים באשה. האדום, והשחור, וקקרון כרכום, כמימי אדמה, וכמזוג. בית שמאי אומרים. אף כמימי תלתן, וכמימי בשר צלי. ובית הלל מטהרין. הירוק. עקביה בן מהללאל **מטמא**, וחכמים **מטהרין**. אמר רבי מאיר. אם אינו מטמא משום כתם, מטמא משום משקה הכוונה שהוא מכשיר ככל דם שהוא אחד משבעה משקים. רבי יוסי אומר. לא כך ולא כך:

גמ': רב ורבי יוחנן. **תרויהון אמרין**, ארבעה דמים הן. **והא תנן חמישה? שחור**, אדום הוא שהוא לוקה ונעשה שחור. שמואל אמר, שחור בא מכולן מכל אחד מהדמים שלקה. מניין לחמשה דמים טמאין מן התורה? אמר רבי יהושע בן לוי **דכתיב** [ויקרא כ יח] והיא גילתה את מקור דמיה. **וכתיב** [שם יב ז] וטיהרה ממקור דמיה. **וכתיב** [שם טו יט] דם יהיה זובה בבשרה. **הרי חמש**. והא **כתיב** [שם כה] ואשה כי יזוב זוב דמה? **אחד מינהון הוא. שזה אותו דם** אלא שבא לה בימי זיבתה, **ועושה** אותה זבה. ומניין שיש דמים טמאין ויש דמים טהורין? אמר רבי חמא בר יוסף בשם רבי הושעיה. כתיב [דברים יז ח] כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם. **בין דם** ודם אין כתיב כאן, אלא בין דם לדם.

מכאן שיש דמים טמאין ויש דמים טהורין: **תנן**, בית שמאי אומרים, אף כמימי תלתן וכמימי בשר צלי. **לב"ש** הרי שבעה? דומין הן למימי אדמה **ובכללן הן**. אמר רבי יוסי בשם רב **וחברייא אמרי** בשם רבי יוחנן. לא טימא לא אמר שהוא מכשיר כדם רבי מאיר **דם ירוק**, אלא משום שנגע בו עקביה **וטימא אותו לגמרי משום דם שהוא סובר שאף הירוק אדום הוא שלקה**. לכן אמר רבי מאיר לפחות נחמיר להחשיב אותו כדם לענין זה שיכשיר את הזרעים. ויטמא כמימי תלתן וכמימי בשר צלי שנגעו בהן בית שמאי? **לב"ש כמימי תלתן וכמימי בשר צלי, אן הם מטמאים מצד עצמם אלא גזרה משום שהם דומים למימי אדמה, ודם טמא מכשיר דם טהור אינו מכשיר**.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ב הלכה ז

מתני': אי זהו האדום? כדם המכה. שחור, כחרת דיו. דיהא מיכן טהור. כקרון כרכום, כברור שיש בו. וכמימי אדמה, מבקעת בית כרם מיצף עליו מים. וכמזוג, שני חלקי מים ואחד יין, מן היין השרוני:

גמ': **תנן**, אי זהו האדום? **כדם המכה**. רבי יעקב בר אחא **ורבי** עולא דקיסרין אמרו בשם רבי חנינה. **ורבי רבא אמר** בשם רבי שמעון בן מנסיא. כדם המכה **שלקתה ושנתה**. אמר רבי יעקב בר סוסיי קומי רבי יוסי [דף ח עמוד ב] מתניתא אמרה כן **דתנן**, אדום כדם המכה. **משמע שכבר הייתה שם מכה**. רבי יצחק בר נחמן ורבי אבדמא דמן חיפא הוון יתבין. אתא חד בר נש **קיבל מכה הייתה מכתו מוציאה דם**. א"ר יצחק בר נחמן לרבי אבדמא. קרוב הוא זה, לבוא לדם נדה. **האם פליג וסובר שדי במכה ראשונה? מה שאמר קרוב הוא זה לבוא לדם נדה, כוונתו שאילו ישנה הוה כדם הנידה: תנן**, והשחור כחרת. כיצד הוא עושה? **אמר רבי אבא** בשם רב יהודה. נוטל את החרת דיו, ונותן על גבי עור לבן. ר' יוסי בר ר' בון אמר, על גבי עור צבוע. **תנן**, דיהא מיכן טהור. אמר רבי זעירא בשם רבנן. היה שחור כעורב, שחור כענב, או שחור כזפת, טהור. חברייא אמרו בשם רבי יוחנן. שחור כדיו אחר שמערבבים את החרט במים ונקלש **טהור**. אמר רבי אמי בשם רבי יוחנן. כפליין סודר של ראש הבא ממדינת הים, טמא. רבי זעירא בעא קומי רבי אמי. כל הלין מיליאי **אפשר לסמוך עליהם לעובדה? א"ל אין. תנן**, שחור כחרת. דיהא מיכן טהור. ר"ש בן לקיש אמר. **כולהון**, דיהא מיכן טהור, עמוק מיכן טמא. רבי יוחנן אמר. כולהון, דיהא מיכן טהור, עמוק מיכן טהור. מתניתא מסייעה לרבי יוחנן דתנינן. והשחור כחרת טמא. דיהא מיכן טהור. הא עמוק מיכן, טמא. לא אמרין אלא שחור. הא כולהון, אפילו עמוקין מיכן טהורין. בקרתיה דרב יהודה **עבדו כר"ש בן לקיש**. ורב יהודה **עצמו עבד** כרבי יוחנן. תני דבר קפרא, מסייע לר"ש בן לקיש. **אעפ"כ לא עבדין עובדא כוותיה אלא כרבי יוחנן**. דרבי חנינה מזג לבר קפרא. א"ל, כזה מהו? א"ל טמא. **הוסיף לו מים ואדהיתיה וא"ל, כזה מהו? אמר ליה טהור**. אמר ליה. יהא שלמא לגברא. דטעה בפומיה **ופסק בטעות כר"ל שעמוק מכן טמא, ודיהא טהור**. ולא טעה בעיינוי, **וידע להבחין בן עמוק לדיהא**. הוון בעיי מימר דר"ל ור"י **לא חולקים**. מאן דאמר טהור, **בשנבלע בבגד ואינו מצחצח** מבריק. ומאן דאמר טמא, **במצחצח**. נישמעניה מן הדא שאן חילוק. מעשה באשה אחת משל בית רבי, שהיתה רואה דמים שחורין. אתא עובדא קומי רבי יעקב בר זבדי וקומי ר' יצחק בר טבליי, וביקשו לטמותה. אמר לון רבי חלבו. כן אמר רב חונה בשם רב. שחור מקדיר נבלע ושקע **בבגד** טהור, מצחצח מבריק טמא. לא אמר אלא שחור. הא כולהון, אפילו מצחצחין טהורין: **תנן**, וכקרון כרכום, כברור שבו. בלח ולא ביבש. בעליון ולא בתחתון. ברואה את הצל, ולא ברואה את החמה. רבי אבהו אייתי **כרכום** קומי רבי אלעזר באילין קוזקזתהון האדמה שלו, א"ל, כבר דהוא מראיו. רבי יעקב בר זבדי אייתי קומי רבי אבהו דם שעיר **לבדוק** באדום. ודם דגים **לבדוק** בשחור. א"ל, כבר דהוא מראיו: וכמימי אדמה, מבקעת בית כרם מיצף מים. רבי חנינה ורבי יונתן תריהון אמרין. מיצף מים **עד שיהיו מעל האדמה בעובי מטלית**: וכמזג. אמר רבי אבא בר חנה בשם רבי יוחנן. כוס מזוג, צריך שיהיה דק ושקוף שנראה מבחוץ. הוון בעיי מימר, כגון אילין כסייא טיברייאה. אמר רבי אבדמא דציפרין קומי רבי מנא. **לא כאלה**. אלא כגון הדא פיליתא כוס שאינו עושה צל לכתליה **מרוב דקותו**. שמואל אמר. כל מי שאינו יודע לראות דמים טהורין ולטהר,

לא יראה דמים טמאין. רב אמר, עד שיהא בקי בהן ובשמותיהן. מילתיה דרבי יוחנן אמרה כן. **דאמר רבי יוחנן**, כל דמים טהורין אני יודע. וכל דמים טמאים אני יודע. **וצריך לדקדק היטב שלפעמים אף אם טהור שבאדום**, הוא טמא שבמימי אדמה. **לכן מאן דלא ידע הא, לא ידע חמי**. ועוד מן הדא, דתני **גבי המים שנותנים על גבי האדמה**. יצללו ולא יעכרו. רבי חנינה עכר. אמרון קומי רבי יוחנן. רבי חנינה עכר **ולמה את לא עכר?** אמר לון. רבי חנינה שתי יין עותיק ותיק בהוראה. **ורבי יוחנן לא שתי עותיק הרי גם הוא היה ותיק בהוראה?** רבי חנינה שתי עותיק דעותק. **דאמר רבי הושעיה**. מן בגין דרבי חנינה, עיניה שביעה בעובדייא ראה הרבה מראות אפילו **בעכור לא פסליה טועה**. **אמר רבי שמי בשם רבי אחא**. רבי חנינה [דף ט עמוד א] משער בגוש של אדמה **יבש. אמר רבי אבון אמר רבי שמי בשם רבי אחא**. מן בגין דאנן ידעין דר' חנינה כשר, בגין כן אנן סמכין עלוי. **אבל אדם אחר לא יעשה כך**. רבי חנינה הוה שרי גר בציפורין והוון אתאי קומי עובדין, ומפק מן תרתין זימנין פעמים ביום היה פוסק והוון רבי יוחנן ור"ש בן לקיש שריין תמן, ולא הוה מצרף לון עימיה. אמרין, חכים הוא ההוא סבא, דפרזלוי חריפין ואינו זקוק לנו. חד זמן צרפון עימיה. אמרין **ליה**. מה חמא רבי משגח עלינן יומא דין? אמר לון. ייתי עלי אם לא, כל מעשה ומעשה שהייתי מוציא, אם לא שמעתי אותו מרבי להלכה כשערות ראשי. ולמעשה **שראיתי שעשה מעשה לפני, לפחות שלש פעמים**. והן עובדא לא אתא קומי רבי, אלא תרין זימנין. מן בגין כן, צריפתכון עמי. רבי יצחק בר נחמן יליף מן רבי אלעזר דמים טהורין. הא דמים טמאין לא? ולא כן אמרנו **שרבי יצחק בר נחמן ורבי אבדמא דמן חיפא הוון יתבין. אתא חד בר נש קיבל מכה הייתה מכתו מוציאה דם**. א"ר יצחק בר נחמן לרבי אבדמא. קרוב הוא זה, לבוא לדם נדה. **רואים שהיה בקיא גם במראות טמאים**. אלא אחרי דיליף הדין מן רבי אלעזר, מתוכם יליף הדין. **שהבין שכל מה שלא טהור, טמא**. יצחק בר יונתן ורב הוון יתיבין. אתת חדא איתא ושאלתון על מראה דם. אמר לה יצחק בר יונתן. **האם קודם שהבאת אותו לפנינו חמיתיה עטיר כהה מיניה?** א"ל רב הונא. כן אמר רב. **על מאן דאתי קומיך, הורי. ואינך צריך לשאול אך נראה קדם**. אמר רבי יעקב בר אחא בשם ר"ש בר אבא. כמה **קופות דעובדין** הוה אתי קומי רבי חנינה, ומה דהוה אתו קומי הוה אמר. **ולא ברר האם השתנה**. מהו לראות כתמין בלילה? רבי ראה בלילה וטימא. אמר, שובקתיה לצפרא **ונבדוק שוב**. ראה ביום וטיהר. **וחשב שטעה**. אמר, גדולים הן דברי חכמים שאמרו אין רואין כתמין בלילה. אמר שובקתיה לרמשא, **ונבדוק שוב**. ראה בלילה וטיהר. אמר, **לא אני הוא שטעיתי**. הוא עצמו שדיהא. **ומה שטימאתי בתחילה היה נכון. ראתה על הכר, ואינה יכולה להביאו בפני חכם**. מהו שתהא נאמנת לומר כזה ראיתי או כזה? אמר רבי אבא בשם רב יהודה, ורבי חלבו ורבי חייה אמרו בשם רבי יוחנן. ראתה על הכר או על גופה ולא יכולה להראות לחכם, נאמנת לומר כזה ראיתי או כזה. ותני כן. נאמנת. יכול כשם שהיא מראה כתמה ואף **סומכים על דבריה שאומרת שראתה מראה כזה**. כן תהא רואה נגעים? תלמוד לומר [ויקרא יג ב] והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים.

הדרן עלך פרק כל היד

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ג הלכה א

מתני': המפלת חתיכה. אם יש עימה דם, טמאה. ואם לאו, טהורה. רבי יהודה אומר. בין כך ובין כך טמאה. שאי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם:

גמ': רבנן אמרין, מקור הוא שהוא מגדל חתיכה **ואן זה דם**. ר' יודה אומר, דם הוא שהוא קרוש ונעשה חתיכה. א"ר יוחנן. לא טימא ר' יודה, אלא כגון **שצבע החתיכה כארבעה מיני דמים**. אמר ר' יעקב בר אחא אמר ר"ש בר אבא בשם ר' יוסי בי רבי נהוריה. הלכה כרבי יהודה. שמע ר' אלעזר ואמר, איני מקבל עלי את הדבר הזה. אמר שמואל הלכה כר' יהודה. אמר רבי זעירה. לא אמר **שמאל הלכה כר' יהודה**. אלא אמר, דהו חמי רבנן נהגין כר' יהודה. אמר ר' יוחנן בשם רבי שמעון בן

יוחי. קורעה. ואם נמצא בה דם אגור, טמאה. ואם לאו טהורה. רבי אליעזר בן יעקב פליג על רבי שמעון בן יוחי **ותנא, כתיב** [שם טו יט] "דם יהיה זובה בבשרה" **ולא** מה שבשפיר ולא מה שבחתיכה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ג הלכה ב

[דף ט עמוד ב] מתני': המפלת כמין קליפה, כמין שיערה, כמין עפר, כמין יבחושין אדומין. תטיל למים. אם נמחו, טמאה. המפלת כמין דגים, חגבים, שקצים, ורמשים. אם יש עמהן דם, טמאה. ואם לאו טהורה. המפלת כמין בהמה חיה ועוף, בין טמאין בין טהורין. אם זכר, תשב לזכר. אם נקיבה, תשב לנקיבה. אם אין ידוע. תשב לזכר ולנקיבה, דברי ר"מ. וחכמים אומרים. כל שאין בו מצורת האדם, אינו וולד:

גמ': **תנן, המפלת כמין קליפה, כמין שיערה, כמין עפר, כמין יבחושין אדומין. תטיל למים. אמר רבי חנינה בשם ר"ש בן לקיש, תטיל לפושרין. והתנינן, המפלת כמין דגים וחגבים שקצים ורמשים אם יש עמהן דם, טמאה. ואם לאו, טהורה. למה לא אמר שתטיל לפושרין? באמת אף אלו צריך לשרות. דהדא ילפה מן ההיא וההיא ילפה מן הדא. הדא ילפה מן ההיא. שאם נמחו טמאיה. ואם לאו טהורה. וההיא ילפה מן הדא. שאם יש עמהן דם טמאיה. ואם לאו טהורה. אבל צריכה שתטיל לפושרין כדי לדעת אם יש עמהם דם. תמן תנינן שרץ ונבלה אין מטמאין יבשים אם יכולים לשרות ולחזור לכמות שהן מטמאים. וכמה הוא שרייתן בפושרין? מעת לעת. יהודה בן נקוסה אומר, צריכין שיהו פושרין מעת לעת. אם הצטננו כיצד הוא עושה? נותנן ברמץ או נותן לתוכן חמין כל שהן. המפלת דם יבש. רבי אלעזר אומר, טמאיה. רבי יוסי בן חנינה אמר טהורה. מתניתא פליגא על ר' יוסי בן חנינה דתניא. דם הנידה ובשר המת. מטמאין לחין ומטמאין יבשין. פתר לה בשהיו לחין כשיצאו, ויבשו. אבל אם מלכתחילה יצא יבש טהור. שהתורה אמרה, דם יהיה זובה בבשרה, עד שיזוב. מתניתא פליגא על רבי אלעזר דתניא. המפלת כמין חתיכה, כמין שיערה, כמין עפר, כמין יבחושין אדומין. תטיל למים. ואם נמחו, טמאיה. ואם לא טהורה. משמע שדם יבש טהור. פתר לה כיוון שלא נימחו, אין אלו דם שיבש, אלא בריה בפני עצמה. אמר רבי זעירא. אפילו תתיב תצליח לתרץ כך, והרי נאמר גם עפר? וכי אף עפר בירייה? אמר רבי אבא. ואפילו תימר עפר, עפר איתתא מעברת ויוצא צורת עפר, וקמת משם בירייה. מתניתא פליגא על רבי יוסי בן חנינה שאמר שדם יבש טהור, דתניא. מעשה באשה אחת שהיתה מפלת כמין קליפין אדומות. ובא מעשה לפני חכמים. ושלחו וקראו לרופאין ואמרו להן, מכה יש לה מבפנים. שוב מעשה באשה אחת שהיתה משרת כמין שיערות אדומות. ובא מעשה לפני חכמים. ושלחו וקראו לרופאין ואמרו להן, שומא יש לה מבפנים. מפני שיש בה שומא ומפני שיש בה מכה. הא אין בה שומא ואין בה מכה, לא בדא היו מטהרים. מכאן שדם יבש טמא. פליגין עליה ולית לה קיום, כיוון שאן דרך לישוב את הקושי הזו נדחים דבריו. **תנן, המפלת כמין בהמה חיה ועוף, בין טמאין בין טהורין. אם זכר, תשב לזכר. אם נקיבה, תשב לנקיבה. אם אין ידוע. תשב לזכר ולנקיבה, דברי ר"מ. א"ר יוחנן. הלידה הזאת ככל הלידות שבתורה. מה הלידות שבתורה, עד שיצא ראשו ורובו. אף זו, עד שיצא ראשו ורובו. ר"ש בן לקיש אמר. משונה היא הלידה הזאת מכל הלידות שבתורה. כל הלידות שבתורה, עד שיצא ראשו ורובו. וזו עד שתצא הכרת פניו כצריך שיראו שיש לו פני אדם. [דף י עמוד א] מה נפיק מביניהון? יצא מחותך או מסורס הפוך. על דעתיה דרבי יוחנן, עד שיצא ראשו או רובו. על דעתיה דרבי שמעון בן לקיש, עד שתצא הכרת פניו: **תנן, ואם אין ידוע. תשב לזכר ולנקיבה, דברי ר"מ. וחכמים אומרים, כל שאין בו מצורת האדם אינו וולד. כל הן דתנינן תשב לזכר ולנקיבה י"ד ימים טמאים שמא היה נקיבה, וכ"ו ימים טהורין שמה היה זכר. דנותנין עליה חומרי זכר וחומרי נקיבה. הדא דתימר לביתה. אבל לטהרות, תשב כל ימי טהור של נקיבה. ותהיה אסורה עד שמונים יום מהלידה שהיושבת על דם טהור אסורה בטהרות. אמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו. טעמא דרבי מאיר שסובר שאף צורת בהמה חיה ועוף נחשב כולד, מפני שכתוב בהן יצירה כאדם. דכתיב [בראשית ב ז] ויצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. וכתוב יצירה בבהמה דכתיב [שם******

יט] וייצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה וכל עוף השמים. **רבי אמי בעי**. והא כתיב [עמוס ד יג] כי הנה יוצר הרים ובורא רוח. מעתה הפילה דמות הר תהא טמאה לידה? שנייא היא. שאין כתיב בה יצירה מתחילת ברייתו של עולם. **אבל בבהמה נאמר יצירה בבריאת העולם**. רבי יסא **אמר בשם רבי יוחנן. מפני שעניהם סוקרין** ^{הואים} **לפניהן כאדם. אבא בר בר חנה אמר בשם רבי יוחנן מפני שעניהם מהלכין** ^{בראש} **לפניהן כאדם. התיב רבי בון בר חיייה. והתנין בהמה שגלגל עינו עגול כשל אדם, הוי מום הוא. משמע שאינם דומים לאדם. אמר רבי יוסי. מה דתנין סוקרין. מה דתנין מהלכין. אבל צורת העין ודאי שונה. מאי כדון ובמה הם שונים? גלגלי אדם עגולין, וגלגלי בהמה ארוכין. רבי יוסי בי רבי בון אמר. באדם לבן רבה על השחור, ובבהמה שחור רבה על הלבן. אמר רבי חגי. רבי חנניה חברין דרבנין מקשי על דרבי מאיר שאמר שדמות בהמה חיה ועוף נחשב ולד. **ילדה דמות עורב ומת אחיו בלא בנים**. עומד בראש הדקל ואומר לו, בא וחלוץ או ייבם? אמר ליה רבי מנא. עד דאת מקשי לה על דרבי מאיר, קשיתה על דרבנן. **דאמר רבי יסא בשם רבי יוחנן. כולו אדם ופניו בהמה, אינו וולד. כולו בהמה ופניו אדם, וולד הוא. היה כולו אדם ופניו בהמה שלרבנן נחשב בהמה**. עומד וקורא בתורה ואומרים לו בוא לשחטך?. כולו בהמה ופניו אדם **שלרבנן נחשב אדם**. עומד וחורש בשדה. אומרים לו בוא וחלוץ או ייבם? **אלא ודאי אינו נחשב אדם, אלא לענין זה שאמו טמאה לידה**. ואמר ר' יסא בשם רבי יוחנן. לא סוף דבר שיהיו פניו כאדם לכל הסימנין, אלא אפילו אחד מן הסימנין. ואילו הן הסימנין. המצח, והגבינין, והעין, והאוזן, והלסת, והחוטם, והזקן, וגומות הזקן. ואמר רבי יסא בשם רבי יוחנן. לא סוף דבר כל הסימנין, אלא אפילו אחד מן הסימנין. רבי **אבא ורבי ירמיה אמרו בשם רבי. לדברי רבי, עד שיהו כל הפנים דומין לאדם. ולדברי חכמים, אפילו אחד מן הסימנין. ולדברי ר"ש בן יוחי, אפילו צפרניו רבי פינחס בעי. מחלפה שיטתיה דר"ש בן יוחי? תמן גבי פרה שילדה דמות חמור הוא אומר, עד שיהו ראשו ורובו דומין לאמו רק אז קדש בבכורה. והכא הוא אמר הכין שדי בצפרניו? לא קשיא. כאן באדם לטמא לידה די אפילו בצפרניו. כאן בבהמה להתחייב בבכורות עד שידמה לאימו ברובו. אמר רבי **אבא**. רבי חיייה רבה אזל לדרומא. שאלון ליה רבי חמא אביו דרבי הושעיה ובר קפרא. כולו אדם ופניו בהמה מהו? אתא ושאל לרבי. אמר ליה [דף י עמוד ב] צא וכתוב להן, אינו וולד. אמר רבי ירמיה נפק רבי זוגא לבר. שאלון ליה רבי חמא אביו דרבי הושעיה ובר קפרא. שתי עיניו טוחות חסרות ולא ניכר מקומם מהו? אתא ושאל לרבי, א"ל. צא וכתוב להן אינו וולד. אמר רבי יוסי בי רבי בון. רבי כדעתיה. דרבי אמר, עד שיהו כל הפנים דומין לאדם. פניו ממוסמסות בקושי ניכר צורתן מהו? רבי יסא אמר. איתפלגון רבי יוחנן ור"ש בן לקיש. רבי יוחנן אמר, אינו וולד. ר"ש בן לקיש אמר, וולד הוא. אמר רבי זעירא. לא אמר ר' יוחנן אינו וולד לכל דבר. אלא אינו וולד להושיב את אמו ימי טוהר. אבל וולד הוא להושיב את אמו **טמאת ימי לידה**. אמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי. **ירכתו** אטומה אינו וולד. אמר רבי יוחנן בשם רבי יוסי בי רבי יהושע. עד טיבורו אטום, אינו וולד. אמר רבי יוחנן בשם רבי זכאי. נקובתו ^{נקבים} אטומה, אינו וולד. אמר רבי זעירא בשם רבי גידול. גולגולתו אטומה, אינו וולד.****

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ג הלכה ג

מתני': המפלת שפיר. מלא מים, מלא דם, מלא גנינין, אינה חוששת לוולד. ואם היה מרוקם, תשב לזכר ולנקיבה:

גמ': תני, מלא מים טמאה לידה. מלא דם, טמאה נידה. מלא בשר, טמאה נדה. והא תנין, המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינים אינה חוששת לוולד? אמר רבי ביבי בשם ר"ש בן לקיש. מתניתא בצלולין. ברייתא בעכורין, וחוששין שמא היה ולד ונימוח. רבי סימון אמר בשם רבי יהושע בן לוי. אפילו צלולין חוששת לוולד. שאין שפיר אלא באדם בלבד. הדא היא דכתיב [איוב לח ט] בשומי ענן לבושו, וערפל חתולתו. לבושו זה השפיר. וערפל חתולתו זה השיליא. שפיר שנתקלקלה צורתו מהו? רבי יוחנן אמר, וולד. ר"ש בן לקיש אמר, אינו וולד. מתיב ר"ש בן לקיש קומי רבי יוחנן. מה בינו לבין המת שנשרף ואין שלדו קיימת שהאפר טהור? א"ל. תמן בדין היה שאפילו כששלדו קיימת יאה

טהור. ולמה אמרו טמא? מפני כבודו. ברם הכא, וולד הוא. אי זהו שפיר מרוקם שאמרו? כל שתחילת ברייתו דומה לרשון מין חגב. אין בודקין אותו במים, מפני שהן עזין ועוכרין אותו, אלא בשמן, מפני שהוא מתון ומזגזג מזכך. ואין בודקין אותו, אלא בחמה. תניא אבא שאול אומר. מטיבורו אדם נוצר, ומשלח שרשין מיכן ומיכן. תניא רואין שתי עיניו כמין שתי טיפין של זבוב. שני נקובי חוטמו כמין שתי טיפין של זבוב, פיו פתוח כשעורה, רואין שתי ידיו כמין שתי טיפין של זבוב, טיבורו כמין טיפה של זבוב. גוייתו איבר התשמיש כטיפה של זבוב. ואם היתה נקיבה, גייתה מתוח כשערה. ותני רבי יונתן אומר. רואין שתי זרועותיו, כמין שני חוטין של זהורית. ושאר כל איבריו, כמין גולם מצומתים מחוברים. ופיתוח ידיים ורגלים אין לו עדיין. ועליו הוא מפורש בקבלה [תהילים קלט טז] גלמי ראו עיניך, ועל ספרך כולם יכתבו, ימים יצרו ולא אחד בהם. רב יהודה שאל לשמואל. בגין דאנא חכים מיחמי סימני שפיר, **לדעת אם זכר אם נקבה. האם אני רשאי? א"ל**, רישיה דרישך יכווה ברותחין. ואתה לא תיכוה אפילו בפושרין ואל תיכנס לכאלו ספקות. **אמר רבי חייה בשם רבי יוחנן. אילין נשייא דאמרן שאם הולד דומה לשבלול ממנו זכר, הרי זה זכר.** שבלולה הרי זו נקבה, לית אנן סמכין עליהון. רבי יעקב בר זבדי ורבי אבהו אמרו בשם רבי יוחנן, נאמנת אשה לאמר ילדתי ולא ילדתי. ואינה נאמנת לומר על השפיר דכר הוא, נוקבה היא.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ג הלכה ד

[דף יא עמוד א] מתני': המפלת סנדל או שילייה. תשב לזכר ולנקיבה. השילייה בבית הבית טמא. לא שהשילייה וולד, אלא שאין שילייה שאין עמה וולד. ר"ש אומר. נימוק הוולד עד שלא יצא, ובטל והבית טהור:

גמ': **אמר רבי אבא בשם רב יהודה. אין סנדל, אלא שרצמו עובר אחר שהיה חי. ואן הסנדל יוצא עם וולד אחר חי, אלא עם ולד מת. התיב רבי בון בר חייה. והא תנינן, המפלת סנדל או שילייה תשב לזכר ולנקיבה. אם תמיד הסנדל יוצא עם עוד ולד. מאי נ"מ שהסנדל וולד הוא תיפוק ליה שטמאה וצריכה להביא קרבן משום הולד שעיימו?** אמר רב הונא. קיימתה קומי רבי ירמיה. תיפתר שיצא הוולד דרך הדופן **שלא טמאה לידה**, וסנדל דרך הרחם. **א"נ** וולד בתוך מלאת של וולד אחר ונפטר באותו קרבן, **וסנדל** לאחר מלאת וצריך קרבן אחר. **א"נ** וולד עד שלא נתגיירה, סנדל משנתגיירה. ואפילו תימר זה דרך רחם. או זה דרך רחם. או זה משנתגיירה. תיפתר שיצא הוולד תחילה, והפרישה לו קרבן. ולא הספיקה להביא אותו הקרבן, עד שיצא סנדל. ונדחה קרבן הראשון. **שהרי חייבת להביא קרבן אחר עבור שני הלידות.** ונמצאת מביאה קרבן מחמת הסנדל. אי זהו הסנדל שאמרו? כל שהוא דומה לדג **סנדל** ^{סל} שבים. רבן שמעון בן גמליאל אומר. כל שהוא דומה ללשונו של שור. נמנו עליו רבותינו לומר שאינו מטמא עד שיהא בו מצורת אדם. מנו רבותינו? רבי יהודה הנשיא ובית דינו. בשלשה מקומות נקרא רבי יהודה הנשיא רבותינו. בגיטין, בשמן, ובסנדל. סנדל הדא דאמרין. בשמן, כהאי דתנינן תמן. רבי ובית דינו התירו **שמן של נכרים**. בגיטין, כההיא דתנינן תמן. זה גיטיך אם מתי, זה גיטיך מחולי זה, גיטיך לאחר מיתתי, לא אמר כלום. **שאן גט לאחר מיתה.** ורבותינו אמרו, ה"ז גט. **שזמנו של גט מוכיח עליו.** מנו רבותינו? ר' יהודה הנשיא ובית דינו. **ולמה לא קראו לו ב"ד שרייא?** הרי כל בית דין שהוא מתיר שלשה דברים, הוא נקרא ב"ד שרייא. אמר רבי יודן. **לא נקרא ב"ד שרייא. דבית דינו חלוק עליו בגיטין.** איתמר נמנו עליו רבותינו לומר שאינו מטמא עד שיהא בו מצורת אדם. רבי ינאי צווח. טיהרתם את היולדות. אמר רבי סימון בשם ר' יהושע בן לוי. מעידותו של רבי חונייה מברת חוורן היא. **שהוא העיד שנמנו עליו רבותינו לומר שאינו מטמא עד שיהא בו מצורת אדם.** רבי זעירא בעי. אם מעידותו של רבי חונייה דברת חוורן היא. **למה צווח רבי חנינה טיהרתם את היולדות. הרי יש להם על מי לסמוך?** אי זו היא שילייה שאמרו? כל שהיא דומה לחוט ערב, וראשה תפוח כתורמוס. רבן שמעון בן גמליאל אומר. כל שהוא דומה לדקין של תרנגולין, וראשה תפוח כקרקבן, וחללה כחוצצרת. ואין שילייה פחותה מטפח. רב יהודה שלח שאל לרבי אלעזר. שילייה שיצתה מקצתה היום, ומקצתה למחר מה דינה? אמר ליה. אם לדם טהור, מונה מיום הראשון. ואם לדם

טמא, מונה מיום השני. אמר רבי מתנייה [דף יא עמוד ב] הדא דאמר, בשלא יצא עמה וולד. **כי חוששים שמא נימוח הולד, וכולו יצא במקצת השליה.** אבל אם יצא עמה וולד, בין לדם טוהר בין לדם טמא אינה מונה אלא משעת יציאת הוולד. רבי יוסי בן שאול בעא קומי רבי. מהו לתלות שיליית בדבר שאינו וולד כגון אם יצאה שלייה ובה דמות בהמה חיה או עוף. האם חוששים שמא היה וולד אחר או שתולים את השליה בצורות הללו? **א"ל.** אין תולין שיליית בדבר שאינו וולד. יצאת קשורה לו **שודאי היא שלו** מהו? אמר ליה, אין שונין דבר שאי אפשר שדבר כזה לא יקרה באמת. תנא רבי חנין **לשמואל.** אין תולין שיליית בדבר שאינו וולד. יצאת קשורה לו, תולין אותה בו. שמואל שאל לתלמידיו דרב. מהו לתלות שיליית בנפלים? אמרין ליה. תולין שיליית בוולד, **ואן תולין שיליית בנפלים.** וקלסון שמואל, דאינון אמרין שיטתיה. **דאמר רבי בון,** תנא רבי חנין דשמואל. תולין שיליית בוולד. ואין תולין שיליית בנפלים, **שאין השליה פורשת ממנו עד שיגמר הוולד. בעי רבי זעירא בשם דרבנן.** הן דאת אמרת שתולין שיליית בוולד **ולא חוששים לעובר אחר.** מפני שאין האשה מתעברת וחוזרת ומתעברת. ואם יצא וולד ודאי השליה שלו ולא חוששים שמא התעברה פעם נוספת והיה וולד אחר **ולמה אמרנו שאין תולין שיליית בנפלים מאותה סיבה.** ויתלו אותה בנפלים שאין האשה מפלת וחוזרת ומפלת שהרי אינה מתעברת? **בנפל** אני אומר עיברה תאומים ונימוקה שילייתו של שפיר אחד. **ושפירה של השליה השניה.** אבל בבן קיימא זה לא יכול להיות רבי זעירא ורב יהודה אמרו בשם רב. תולין שיליית בוולד, עד שלשה ימים. ואין הוולד משתהא לאחר חבירו שלשה ימים. **בעי רבי זעירא.** מאן דאמר הדא אמר הדא? **והא אינון פליגין הדא על הדא.** שהרי אמרתה שתולין שיליית בוולד, עד שלשה ימים משמע שיותר משלושה ימים תולין בולד אחר. **ומצד שני אמרתה שאן וולד שני מאחר כל כך. אמר רבי אבא.** אוקמה רב יהודה בשם רב. הן דאת אמר, תולין שיליית בוולד עד שלשה ימים, כשיצא הוולד תחילה. **אז יתכן שהשליה תתעכב שלושה ימים.** והן דאת אמר, אין הוולד משתהא לאחר חבירו שלשה ימים, כשיצא השליה תחילה. אמר רבי מנא, ויאות. אילין להטייה נפקין קדמאי וולד חי מזדרז לצאת. **ולכן יתכן שהוולד יצא קדם השליה שלושה ימים. אבל אם השליה יוצאה ראשונה שהוולד מת אן הוא מתעכב כל כך.** אמר רבי יוסי בי רבי בון. **רחם שנפתח לגדול היינו שיצא הולד נפתח לקטן לשליה ותולין השליה בולד, נפתח לקטן לשליה לא נפתח לגדול ולולד חוששים שמא היה וולד אחר בשליה. תנן התם. בהמה גסה ששפעה חררת דם טעונה קבורה ואין מטמא במשא והבא אחריה פטור מן הבכורה. אמר רבי יוחנן,** דרבי שמעון היא. דרבי שמעון אומר, נימוק הוולד עד שלא יצא ואינו מטמא. אמר רבי יוחנן. מודה רבי שמעון שהוא מטמא את אמו ימי לידה. מעתה היא הבית טמא? אמר רבי בון בר חייה, תיפתר שיצא כל שהוא נימוק **ובטל.** אמר להן ר' שמעון לחכמים. אין אתם מודין לי במוציא את הספל שבתוכו השליה מהבית הפנימי לחיצון, שהוא טהור? אמרו לו מפני שהוא כטרופ. **שבהליכה התערבב והתבטל.** אמר להן. אף זה **שנולד נימוח** כטרופ הוא. כלים שהיו שם בשעת יציאה לידה מה הן **לרבי שמעון?** [דף יב עמוד א] נישמענה מן הדא, דתנינן תמן. רבי אליעזר בן יעקב אומר. בהמה גסה ששפעה חררת דם, הרי זה תיקבר לפרסם שכבר ונפטר מן הבכורה. ותני עלה. אינה מטמא במשא שכבר נימוק ביציאתו. **ואמר רבי יוחנן.** רבי שמעון ורבי אליעזר בן יעקב, שניהן אמרין דבר אחד. הדא אמרה, כלים שהיו שם בשעת יציאה טהורין.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ג הלכה ה

מתני': המפלת טומטום ואנדרוגינס, תשב לזכר ולנקיבה. טומטום וזכר. או אנדרוגינס וזכר. תשב לזכר ולנקיבה. טומטום ונקיבה. או אנדרוגינס ונקיבה. תשב לנקיבה בלבד. יצא מחותך או מסורס הפוך. לכשיצא רובו, הרי זה כילוד. יצא כדרכו. עד שיצא רוב ראשו. אי זה רוב ראשו? משתצא פדחתו. המפלת ואין ידוע מה הוא? תשב לזכר ולנקיבה. אם אין ידוע אם וולד הוא. תשב לזכר ולנקיבה ולנדה. המפלת ליום ארבעים, אינה חוששת לוולד. ליום ארבעים ואחד, תשב לזכר ולנקיבה ולנידה. רבי ישמעאל אומר. יום ארבעים ואחד, תשב לזכר ולנידה. יום שמונים ואחד, תשב לזכר ולנקיבה ולנידה. שהזכר נגמר לארבעים ואחד. ונקיבה לשמונים ואחד. וחכמים אומרים. אחד בריית זכר, ואחד בריית נקיבה. זה וזה לארבעים ואחד:

גמ': כל הן דתנינן תשב לזכר ולנקיבה. י"ד ימים טמאים שמא היה נקיבה, וכ"ו ימים טהורין שמא היה זכר. דנותנין עליה חומרי זכר וחומרי נקיבה. הדא דתימר לביתה. אבל לטהרות, תשב כל ימי טוהר של נקיבה. שאף בימי טוהר אסורה בטהרות: תנן, טומטום וזכר. אנדרוגינס וזכר. תשב לזכר ולנקיבה. וחוששין לזכר בימי טוהר, שמא גם הטומטום או האנדרוגינס היה זכר. ולא נותנין לה אלא ימי טוהר של זכר. טומטום ונקיבה, אנדרוגינס ונקיבה, תשב לנקיבה בלבד. ואין חוששין לזכר, שהרי יש נקיבה. הדא אמרה. ילדה זכר ונקיבה, או נקיבה וזכר, תשב לנקיבה. תנן, יצא מחותך או מסורס הפוך. לכשיצא רובו, הרי זה כילוד. יצא כדרכו, עד שיצא רוב ראשו. מחותך שיצא ראשו מהו? רבי יסא אמר, איתפלגון רבי יוחנן ורבי אלעזר. רבי יוחנן אמר, ראשו כרובו. רבי אלעזר אמר, ראשו כאחד מאיבריו. מתניתא פליגא על רבי יוחנן, דתניא. יצא מחותך או מסורס הפוך, משיצא רובו הרי זה כילוד. רואים שהראש לא פוטר. פתר לה בשיצא מחותך שהוא מסורס והראש יצא בסוף. [דף יב עמוד ב] מתניתא פליגא על ר' יוחנן דתניא. יצא כדרכו, עד שיצא רוב ראשו. הדא קדמיתא אמרה ראשו לא כלום. משמע שבמחותך לא תלוי ביציאת הראש, בשיצא ראשו שאם יצא כדרכו די ברוב ראשו אבל אם יצא מסורס צריך שיצא כל ראשו. רבי יונתן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יונתן כרבי יוחנן דראשו כרובו. ורבי שמעון בן לקיש כרבי אלעזר, דראשו כאחד מאיבריו. תנן, אזהו רוב ראשו? משיצא פדחתו רבי זעירא מחוי לחברייא, פדחתו וגולגולתו דכשיצא פדחתו יצא רוב גולגולתו. הדא דבי גמליאל בי רבי ליאני בעא קומי רבי מנא. מכיון דאת אמר מחותך וולד הוא ואימו טמאה לדה. מעתה הבא אחריו אינו בכור לא לנחלה ולא לכהן. ולמה שנינו שהבא אחריו בכור לנחלה? א"ל, תיפטר שיצאו מתים. וכתוב, ראשית אוננו. מי שלבו דוה עליו וזה כיוון דאן לב אביו דוה עליו, לא נקרא ראשית אוננו. אמר רבי יצחק בר נחמן בשם רבי אלעזר. נחבסה קיבל מכות גולגולת העוף ברובו. רבי זעירא אמר בשם שמואל. נפסקה גרגרת העוף, ברובו. אתא עובדא קומי רבי יוסי, בעוף אחד שניקב מלא מחט בגרגרת. אמר ר' יוסי. וכי אין אנו יודעין אי זה הוא רובו? ברור שאין כאן רוב

הדרן עלך פרק המפלת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה א

מתני' בנות כותים נידות מעריסתן והכותים מטמאין משכב תחתון כעליון מפני שהן בועלי נידות והן יושבות על כל דם ודם ואין חייבין עליהן על ביאת מקדש ואין שורפין עליהן את התרומה מפני שטומאתן בספק:

גמ' דם נידה זהו דם בתולים אינו זהו דם נידה אדום דם בתולים אינו אדום. דם נידה מן המקור דם בתולים אינו מן המקור אלא מן הצד.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה ב

מתני' בנות צדוקין בזמן שנהגו ללכת בדרכי אבותן הרי הן ככותיות, פירשו ללכת בדרכי ישראל הרי הן כישראל. רבי יוסי אומר לעולם הן כישראל עד שיפרשו ללכת בדרכי אבותן.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה ג

מתני' דם נכרית ודם טהרה של מצורעת בית שמאי מטהרין ובית הלל אומרים כרוקה וכמימי רגליה מטמא לח ולא יבש דם יולדת שלא טבלה, בית שמאי אומרים כרוקה וכמימי רגליה. ובית הלל אומרים מטמא לח ויבש, ומודין ביולדת בזוב שהוא מטמא לח ויבש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה ד

מתני' המקשה נידה קישת שלשה ימים מתוך אחד עשר שפת מעת לעת וילדה הרי זו כיולדת בזוב דברי רבי אליעזר, ר' יהושע אומר לילה ויום כלילי שבת ויומו ששפת מן הצער אבל לא מן הדם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה ה

מתני' וכמה היא קשויה רבי מאיר אומר אפילו ארבעים וחמשים יום רבי יהודה אומר דייה חדשה רבי יוסי ורבי שמעון אומר אין קישוי יותר משתי שבתות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה ו

[דף יג עמוד א] מתני' המקשה בתוך שמונים של נקיבה כל דמים שהיא רואה טהורין עד שיצא הוולד ור' אליעזר מטמא אמרו לו לרבי אליעזר מה אם במקום שהחמיר בדם השופי לפני הלידה היקל בדם הקושי, מקום שהיקל בדם השופי דם טהור אינו דין שנקל בדם הקושי אמר להן דיין לבא מן הדין להיות כנדון ממה היקל עליה מטומאת זיבה אבל טמיאה היא טומאת לידה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדה

פרק ד הלכה ז

מתני' כל אחד עשר בחזקת טהרה ישבה לה ולא בדקה שגגה נאנסה הזידה ולא בדקה הרי זו טהורה, הגיע שעת ווסתה ולא בדקה הרי זו טמיאה, רבי מאיר אומר אם היתה במחבא הגיעה שעת ווסתה ולא בדקה הרי זו טהורה שחרדה מסלקת הדמים, אבל ימי הזב והזבה ושומרת יום כנגד יום הרי אילו בחזקת טומאה.

הדרן עלך פרק בנות כותים

בריך רחמנא דסייען מריש ועד כען

